

VGTPPT

**VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS
PAGALBOS TARNYBOS 2021 METŲ VEIKLOS
ATASKAITA**

Turinys

BENDRA INFORMACIJA	4
I. PIRMINĖ VALSTYBĖS GARANTUOJAMA TEISINĖ PAGALBA	6
1.1. PIRMINĖS VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMO BŪDAS	6
1.2. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS APIE PIRMINĘ VALSTYBĖS GARANTUOJAMĄ TEISINĘ PAGALBĄ	8
1.3. BENDRI STATISTINIAI DUOMENYS APIE SUTEIKTĄ PIRMINĘ VALSTYBĖS GARANTUOJAMĄ TEISINĘ PAGALBĄ	10
1.4. SUTEIKTOS PIRMINĖS VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS TURINYS	12
1.5. LĖŠŲ, SKIRIAMŲ KAIP SPECIALIOJI TIKSLINĖ DOTACIJA PIRMINEI VALSTYBĖS GARANTUOJAMAI TEISINEI PAGALBAI, PANAUDOJIMAS	16
1.6. VEIKLOS TRŪKUMAI ORGANIZUOJANT IR TEIKIANT PIRMINĘ VALSTYBĖS GARANTUOJAMĄ TEISINĘ PAGALBĄ	18
II. ANTRINĖ VALSTYBĖS GARANTUOJAMA TEISINĖ PAGALBA	20
2.1. PRIIMTŲ SPRENDIMŲ IR PARINKIMŲ DĖL ANTRINĖS VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMO PASISKIRSTYMAS	21
2.2. ASMENŲ, KURIEMS BUVO SUTEIKTA ANTRINĖ VALSTYBĖS GARANTUOJAMA TEISINĖ PAGALBA, PASISKIRSTYMAS	29
2.3. ADVOKATŲ, TEIKIANČIŲ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ, SKAIČIUS, DARBO KRŪVIS, APMOKĖJIMAS	30
2.3.1. ADVOKATŲ, TEIKIANČIŲ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ, SKAIČIUS.....	30
2.3.2. ADVOKATŲ, PRIREIKUS TEIKIANČIŲ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ, DARBO KRŪVIS	31
2.3.3. ADVOKATŲ, NUOLAT TEIKIANČIŲ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ, DARBO KRŪVIS.....	32
2.3.4. ADVOKATŲ PADĖJĖJAMS SKIRTŲ BYLŲ SKAIČIUS	33
2.3.5. ADVOKATŲ, SUDARIUSIŲ ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMO SUTARTIS KONKREČIOJE BYLOJE, SKAIČIUS IR JŲ DARBO KRŪVIS.....	34
2.4. APMOKĖJIMAS ADVOKATAMS UŽ SUTEIKTĄ ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ.....	34
2.4.1. FINANSAVIMO PASISKIRSTYMAS ADVOKATAMS, TEIKIANTIEMS ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ PRIREIKUS IR NUOLAT PAGAL VEIKLOS SKYRIŲ TERITORIJAS	36
2.4.2. FINANSAVIMO PASISKIRSTYMAS ADVOKATŲ PADĖJĖJAMS PAGAL SKYRIŲ VEIKLOS TERITORIJAS.....	38
2.5. TARNYBOS VEIKLA KOORDINUOJANT PIRMINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ	39
2.5.1. PIRMINĘ IR ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ TEIKIANČIŲ SUBJEKTŲ BENDRADARBIAVIMAS VYKDANT ĮSTATYMO 9 STR. 3 D. NUSTATYTĄ FUNKCIJĄ	39
2.6. TARNYBOS VEIKLA INFORMUOJANT GYVENTOJUS APIE VALSTYBĖS GARANTUOJAMĄ TEISINĘ PAGALBĄ	39
2.7. INSTITUCIJŲ NUOMONĖ APIE TARNYBOS IR ANTRINĘ TEISINĘ PAGALBĄ TEIKIANČIŲ ADVOKATŲ VEIKLĄ	41
2.7.1. INSTITUCIJŲ VERTINIMAS DĖL ADVOKATŲ VEIKLOS KOKYBĖS	42

2.7.2. INSTITUCIJŲ VERTINIMAS DĖL TARNYBOS ADMINISTRACIJOS IR BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ KOORDINATORIAUS VEIKLOS KOKYBĖS	44
III. KITŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS	46
3.1. NUKENTĖJUSIŲ NUO NUSIKALTIMŲ ASMENŲ FONDO ADMINISTRATORIAUS FUNKCIJŲ VYKDYMAS	46
3.2. CENTRINĖS INSTITUCIJOS FUNKCIJOS PAGAL TARYBOS REGLAMENTĄ (EB) 4/2009 IR 2007 M. LAPKRIČIO 23 D. HAGOS KONVENCIJĄ DĖL IŠLAIKYMO IŠIEŠKOJIMO	46
3.2.1. CENTRINĖS INSTITUCIJOS FUNKCIJŲ VYKDYMAS PAGAL REGLAMENTĄ NR. 4/2009 IR HAGOS KONVENCIJĄ, KAI PAREIŠKĖJŲ PRAŠYMAI SUSIJĘ SU IŠLAIKYMO IŠIEŠKOJIMU 21 M. IR VYRESNIEMS ASMENIMS	47
3.2.2. ANTRINĖS VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMAS PAGAL REGLAMENTĄ NR. 4/2009 IR HAGOS KONVENCIJĄ, KAI PAREIŠKĖJŲ PRAŠYMAI SUSIJĘ SU IŠLAIKYMO IŠIEŠKOJIMU ASMENIMS IKI 21 M.	49
3.3. VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMAS TARPTAUTINIUISE GINČUOSE SPRENDŽIANT CIVILINES IR KOMERCINES BYLAS	50
3.4. PSICHOLOGŲ, PADEDANČIŲ APKLAUSTI NEPILNAMEČIUS VAIKUS IR KITUS SPECIALIŲ POREIKIŲ TURINČIUS ASMENIS, PASITELKIMAS	51
3.5. MEDIACIJOS PASLAUGŲ ORGANIZAVIMO VYKDYMAS	51
3.5.1. VALSTYBĖS UŽTIKRINAMA NETEISMINĖ MEDIACIJA	52
3.5.2. TEISMINĖ MEDIACIJA, KAI TARNYBA PARENKA MEDIATORIŲ (NE TEISĖJĄ) VYKDYTI TEISMINĘ MEDIACIJĄ	52
3.5.3. TARNYBOS FUNKCIJOS PRIVALOMOSIOS MEDIACIJOS SRITYJE	53
3.5.4. APMOKĖJIMAS UŽ MEDIACIJOS PASLAUGAS	53
PRIEDAI	55

BENDRA INFORMACIJA

Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba) yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos.

Tarnybos paskirtis – pagal kompetenciją užtikrinti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą, atlikti teisės aktų priskirtas funkcijas mediacijos srityje, užtikrinti valstybės politikos įgyvendinimą kompensuojant smurtiniais nusikaltimais padarytą žalą ir prisidėti prie palankesnių tarpvalstybinio išlaikymo išmokų išieškojimo sąlygų užtikrinimo.

Pagrindiniai Tarnybos veiklos tikslai:

- užtikrinti antrinės teisinės pagalbos teikimą;
- koordinuoti ir užtikrinti pirminės teisinės pagalbos teikimą;
- užtikrinti valstybės užtikrinamos neteisminės, teisminės ir privalomosios mediacijos vykdymą;
- koordinuoti ir užtikrinti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą tarptautiniuose ginčiuose;
- dalyvauti įgyvendinant valstybės politiką smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo srityje;
- užtikrinti palankesnes tarpvalstybinio išlaikymo išmokų išieškojimo sąlygas.
- administruoti psichologų sąrašą ir padėti užtikrinti psichologo dalyvavimą vykdant nepilnamečių ar specialių apsaugos poreikių turinčių asmenų apklausas baudžiamajame procese.

2021 m. Tarnyba toliau vykdė jai priskirtas funkcijas – pagal kompetenciją užtikrino antrinės teisinės pagalbos teikimą, koordinavo antrinės teisinės pagalbos teikimą baudžiamosiose bylose, kai gynėjo ar atstovo dalyvavimas buvo būtinas, mediacijos paslaugų, pirminės teisinės pagalbos teikimą, užtikrino valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą tarptautiniuose ginčiuose, palankesnes tarpvalstybinio išlaikymo išmokų išieškojimo sąlygas, tvarkė ir administravo Lietuvos Respublikos mediatorių, psichologų, padedančių apklausti nepilnamečius vaikus ar specialių apsaugos poreikių turinčius asmenis baudžiamajame procese, sąrašus, užtikrino antrinės teisinės pagalbos išlaidų išieškojimą bei apmokėjimą už suteiktas mediacijos ir antrinės teisinės pagalbos teikimo paslaugas.

Kaip ir kiekvienais metais, daugiausia antrinė teisinė pagalba buvo teikiama baudžiamosiose bylose, kuriose yra būtinas gynėjo ar atstovo dalyvavimas. Nežiūrint to, kad didžioji dalis sudaro šių bylų, kuriose Tarnyba organizavo antrinės teisinės pagalbos teikimą, matoma tokių atvejų mažėjimo tendencija. Kitomis sąlygomis (pagal bendrą antrinės teisinės pagalbos teikimo tvarką) antrinė teisinė pagalba buvo teikiama įvairiose bylose – civilinėse, administracinėse, konstitucijos justicijos, baudžiamosiose, vykdymo bylose, tačiau, dėl besikreipiančių asmenų gauti advokato paslaugą sumažėjimo, primama mažiau sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą. Mažėjimo pokyčiams taip pat turėjo įtakos pandemija bei privalomosios mediacijos taikymas šeimos ginčiuose, tačiau, pažymėtina, kad prašymų dėl privalomosios mediacijos gauta panašiai, kaip ir 2020 metais.

Tarnybos atstovai, atsižvelgdami į praktikoje kylančias problemas įvairiose veiklos srityse ir skatindami tarpinstitucinį bendradarbiavimą, dalyvavo įvairiuose susitikimuose su ikiteisminio tyrimo institucijų, prokuratūros, advokatais, pirminę teisinę pagalbą teikiančiais subjektais, seniūnijomis, Lietuvos mediatorių rūmų atstovais, nevyriausybinų organizacijų atstovais (teisinės pagalbos teikimo baudžiamosiose bylose, mediacijos nuostatų įgyvendinimo ir antrinės teisinės pagalbos paslaugų užtikrinimo klausimais).

2021 m. Tarnyba taip pat skyrė didesnę dėmesį informacijos apie Tarnybos teikiamas paslaugas sklaidai. Buvo parengti lankstinukai bei plakatai apie mediaciją, antrinę teisinę pagalbą, kurie išdalinti visoms suinteresuotoms grupėms (seniūnijoms, savivaldybėms, bibliotekoms). Parengtas ir trumpas video apie neteisminės mediacijos paslaugas, kuris buvo transliuojamas viešajame transporte 10 miestų (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys, Raseiniai, Jonava, Marijampolė, Utena, Mažeikiai).

Per 2021 m. buvo intensyviai dirbama (tiek kontroliuojant pagal galimybes ir kompetenciją procesus, tiek dalyvaujant visuose susitikimuose su suinteresuotomis grupėmis) su teisinių paslaugų informacinės sistemos TEISIS kūrimu, kad būtų tinkamai įdiegti sistemos funkcionalumai ir sistema veiktų visa apimtimi. Užduotį pavyko įgyvendinti iš dalies dėl užsitęsusių sistemų integracijų derinimo duomenų perdavimui į TEISIS ir institucijų techninio pasiruošimo sisteminiam duomenų perdavimui, tačiau, dalis funkcionalumų buvo įdiegta ir institucijos (gydymo įstaigos, Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos skyriai), inicijuojančios procesą dėl teisinės pagalbos teikimo civilinėse bylose dėl priverstinio hospitalizavimo, leidimų paimti vaikus išdavimo, galėjo naudojantis šia sistema operatyviau pateikti prašymus dėl advokatų paskyrimo.

Tarnybos ataskaitos pateikimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2006-02-14 įsakymas Nr. 1R – 45 „Dėl Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos veiklos ataskaitos rengimo ir pateikimo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai taisyklių patvirtinimo“.

Savivaldybių ataskaitų pateikimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005-07-08 įsakymas Nr. 1R – 217 „Dėl savivaldybių institucijų veiklos organizuojant ir teikiant pirminę teisinę pagalbą ataskaitų rengimo ir pateikimo Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyboms taisyklių patvirtinimo“.

Kitose srityse duomenų pateikimas nereglamentuotas.

Šioje ataskaitoje apibendrinami ir analizuojami ataskaitinio laikotarpio nuo 2021-01-01 iki 2021-12-31 duomenys.

I. PIRMINĖ VALSTYBĖS GARANTUOJAMA TEISINĖ PAGALBA

Ataskaita apie pirminės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos organizavimą ir teikimą parengta apibendrinus ir išanalizavus Lietuvos savivaldybių administracijų veiklos organizuojant bei teikiant pirminę teisinę pagalbą ataskaitų duomenis. Ataskaitinis laikotarpis yra 2021-01-01 – 2021-12-31.

1.1. Pirminės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo būdas

---

2021 m. daugumoje savivaldybių pirminę teisinę pagalbą teikė savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, kurių pareigybių aprašymuose nustatytos teisinio pobūdžio funkcijos. Pagrindinis motyvas, dėl ko savivaldybės pasirenka šį pirminės teisinės pagalbos teikimo būdą – greita ir efektyvi pirminė teisinė pagalba: ji suteikiama iš karto, kai asmuo kreipiasi, taupomos pareiškėjų lėšos bei laiko sąnaudos, asmenys nesiunčiami į kitas įstaigas ar institucijas, greičiau surenkama informacija iš savivaldybių padalinių, sparčiau ir efektyviau sprendžiami įvairūs teisiniai klausimai. Pirminę teisinę pagalbą teikiant savivaldybių tarnautojams ar darbuotojams, savivaldybių administracijose galima kontroliuoti teisinės pagalbos teikimo kokybę ir specialiosios tikslinės dotacijos, skirtos pirminei teisei pagalbai teikti, lėšų panaudojimo efektyvumą, užtikrinti paprastesnę apskaitos tvarkymą.

2021 m. Kauno m. savivaldybėje pirminę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikė advokatai, su kuriais savivaldybė buvo sudariusi paslaugų teikimo sutartis bei Tauragės r. sav. pirminę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikė advokato padėjėjas.

Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 str. 3 d. įtvirtinta galimybė savivaldybėms sudaryti sutartis su viešosiomis įstaigomis dėl pirminės teisinės pagalbos teikimo. Vilniaus miesto savivaldybė nuo 2018 m. yra sudariusi paslaugų teikimo sutartį su Vilniaus universiteto VšĮ „Teisės klinika“, kuri teikia pirminę teisinę pagalbą.

1 lentelė. Savivaldybių pasirinkti pirminės teisinės pagalbos teikimo būdai ir finansavimo šaltiniai

Santrumpų paaiškinimai:

advokatas – pirminę teisinę pagalbą teikia advokato (-ų) kontora.

VT/D – pirminę teisinę pagalbą teikia savivaldybės valstybės tarnautojas (-ai) arba darbuotojas (-a), dirbantis (-i) pagal darbo sutartį.

STD – darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos, mokami iš specialiosios tikslinės dotacijos lėšų.

SB – darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos, mokami iš savivaldybės biudžeto lėšų.

VŠĮ – pirminę teisinę pagalbą teikia viešoji įstaiga „Vilniaus universiteto teisės klinika“

Eil. Nr.	Savivaldybė	Pasirinktas pirminės teisinės pagalbos teikimo būdas ir asmenų teikusių pirminę teisinę pagalbą skaičius	Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų mokėjimo šaltiniai
1	Akmenės r. sav.	2 VT/D	STD
2	Alytaus m. sav.	3 VT/D	STD
3	Alytaus r. sav.	4 VT/D	STD
4	Anykščių r. sav.	1 VT/D	STD + SB
5	Birštono sav.	1 VT/D	STD + SB
6	Biržų r. sav.	1 VT/D	STD
7	Druskininkų sav.	2 VT/D	STD
8	Elektrėnų sav.	4 VT/D	STD
9	Ignalinos r. sav.	1 VT/D	STD + SB
10	Jonavos r. sav.	1 VT/D	STD + SB
11	Joniškio r. sav.	1 VT/D	STD + SB
12	Jurbarko r. sav.	3 VT/D	STD + SB
13	Kaišiadorių r. sav.	1 VT/D	STD
14	Kalvarijos sav.	3 VT/D	STD + SB
15	Kauno m. sav.	3 advokatai	STD
16	Kauno r. sav.	5 VT/D	STD + SB
17	Kazlų Rūdos sav.	1 VT/D	STD
18	Kelmės r. sav.	1 VT/D	STD + SB
19	Kėdainių r. sav.	3 VT/D	STD + SB
20	Klaipėdos m. sav.	1 VT/D	STD
21	Klaipėdos r. sav.	3 VT/D	STD
22	Kretingos r. sav.	1 VT/D	STD
23	Kupiškio r. sav.	1 VT/D	STD
24	Lazdijų r. sav.	1 VT/D	STD
25	Marijampolės sav.	1 VT/D	STD
26	Mažeikių r. sav.	1 VT/D	STD + SB
27	Molėtų r. sav.	1 VT/D	STD
28	Neringos sav.	1 VT/D	STD
29	Pagėgių sav.	1 VT/D	STD + SB
30	Pakruojo r. sav.	2 VT/D	STD
31	Palangos m. sav.	2 VT/D	STD + SB
32	Panevėžio m. sav.	2 VT/D	STD
33	Panevėžio r. sav.	1 VT/D	STD + SB
34	Pasvalio r. sav.	1 VT/D	STD
35	Plungės r. sav.	1 VT/D	STD
36	Prienų r. sav.	3 VT/D	STD + SB
37	Radviškio r. sav.	2 VT/D	STD
38	Raseinių r. sav.	1 VT/D	STD + SB
39	Rietavo sav.	1 VT/D	STD + SB
40	Rokiškio r. sav.	1 VT/D	STD + SB
41	Skuodo r. sav.	1 VT/D	STD + SB
42	Šakių r. sav.	1 VT/D	STD
43	Šalčininkų r. sav.	2 VT/D	STD + SB
44	Šiaulių m. sav.	2 VT/D	STD + SB
45	Šiaulių r. sav.	1 VT/D	STD
46	Šilalės r. sav.	1 VT/D	STD + SB
47	Šilutės r. sav.	2 VT/D	STD + SB
48	Širvintų r. sav.	1 VT/D	STD
49	Švenčionių r. sav.	1 VT/D	STD
50	Tauragės r. sav.	1 advokato padėjėjas	STD + SB
51	Telsių r. sav.	1 VT/D	STD
52	Trakų r. sav.	1 VT/D	STD
53	Ukmergės r. sav.	1 VT/D	STD + SB
54	Utenos r. sav.	1 VT/D	STD + SB
55	Varėnos r. sav.	3 VT/D	STD
56	Vilkaviškio r. sav.	1 VT/D	STD + SB
57	Vilniaus m. sav.	VŠĮ	STD + SB
58	Vilniaus r. sav.	1 VT/D	STD + SB
59	Visagino sav.	1 VT/D	STD + SB
60	Zarasų r. sav.	2 VT/D	STD + SB

---

1 lentelėje nurodyta informacija apie pirminę teisinę pagalbą teikiančius subjektus, asmenų, teikiančių pirminę teisinę pagalbą, skaičių, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams ar darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, mokėjimo šaltinius.

Iš 1 lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad 31 savivaldybėje darbo užmokestis bei socialinio draudimo įmokos savivaldybės valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, buvo mokamos ne tik iš specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, bet ir iš savivaldybių biudžetų lėšų. Pažymėtina, jog 2015 m. tokių savivaldybių buvo 25, 2016 m. – 23, 2017 m. – 24, 2018 m. – 24, 2019 m. – 33, 2020 m. – 31 savivaldybė (per metus skaičius išliko nepakitęs).

1.2. Visuomenės informavimas apie pirminę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą

Pirminę teisinę pagalbą organizuojančios institucijos, siekdamos įgyvendinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005-07-08 įsakymu Nr. 1R-217 patvirtintų Savivaldybių institucijų veiklos organizuojant ir teikiant pirminę teisinę pagalbą ataskaitų rengimo bei pateikimo Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai taisyklių 8 p., turėjo Tarnybai pateikti informaciją apie savivaldybių institucijų veiklą informuojant vietos gyventojus, kaip ir kokias sąlygas įvykdžius gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, įvertinant Visuomenės informavimo apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą metodikos (toliau – Metodika), patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2007-02-01 įsakymu Nr. 1R – 46, nuostatų įgyvendinimą. Tarnyba, įvertinusi pateiktą informaciją, nustatė, kad daugelis savivaldybių naudojo Metodikoje numatytas visuomenės informavimo priemones, skirtas visuomenei plačiau informuoti apie galimybę gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, jos teikimo sąlygas ir rezultatus. Daugelis savivaldybių laikėsi Metodikoje nustatytų reikalavimų skelbti informaciją skelbimo plakatuose (stenduose), skelbimo lentose bei savivaldybių interneto svetainėse.

Savivaldybių ataskaitų duomenys rodo, kad 2021 m. 5 savivaldybės: Biržų r., Kauno m., Kėdainių r., Lazdijų r., ir Vilkaviškio r. iš specialiosios tikslinės dotacijos skyrė lėšų visuomenei informuoti apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą ir jos teikimo sąlygas (2020 m. – 5, 2019 m. – 6, 2018 m. – 13, 2017 m. – 11, 2016 m. – 10, 2015 ir 2014 m. – 9). Iš viso šios savivaldybės iš specialiosios tikslinės dotacijos valstybės garantuojamai teisei pagalbai viešinti skyrė 3 860,67 Eur.

9 savivaldybės – Druskininkų, Jonavos r., Klaipėdos r., Kretingos r., Molėtų r., Radviliškio r., Raseinių r., Šilalės r. ir Utenos r. – visuomenei informuoti panaudojo savivaldybės biudžeto lėšas (2020 m. – 8, 2019 m. – 10, 2018 m. – 10, 2017 m. – 11, 2016 m. – 9, 2015 m. – 8). Iš viso 2021 m. iš savivaldybių biudžeto valstybės garantuojamai teisei pagalbai viešinti buvo skirta 3 507,75 Eur (2020 m. – 2 884,55 Eur, 2019 m. – 3 475,91 Eur, 2018 m. – 2 618,63 Eur, 2017 m. – 2 399,49 Eur). 2021 m. savivaldybių informacijos sklaidai apie teisinę pagalbą išleista 7 368,42 Eur.

Savivaldybės savo veiklos ataskaitose nurodė, kad dažniausiai jų pasirenkamos visuomenės informavimo priemonės yra šios: informacijos pateikimas skelbimų lentose, stenduose, plakatų eksponavimas viešose vietose, informacijos publikavimas savivaldybių interneto puslapiuose, pranešimai spaudoje, informacinės medžiagos (lankstinukų) platinimas, rečiau – informacinių pranešimų TV, radijuje skelbimas ar susitikimų su gyventojais organizavimas.

Informacija apie naudotas priemones pateikiama 2 lentelėje.

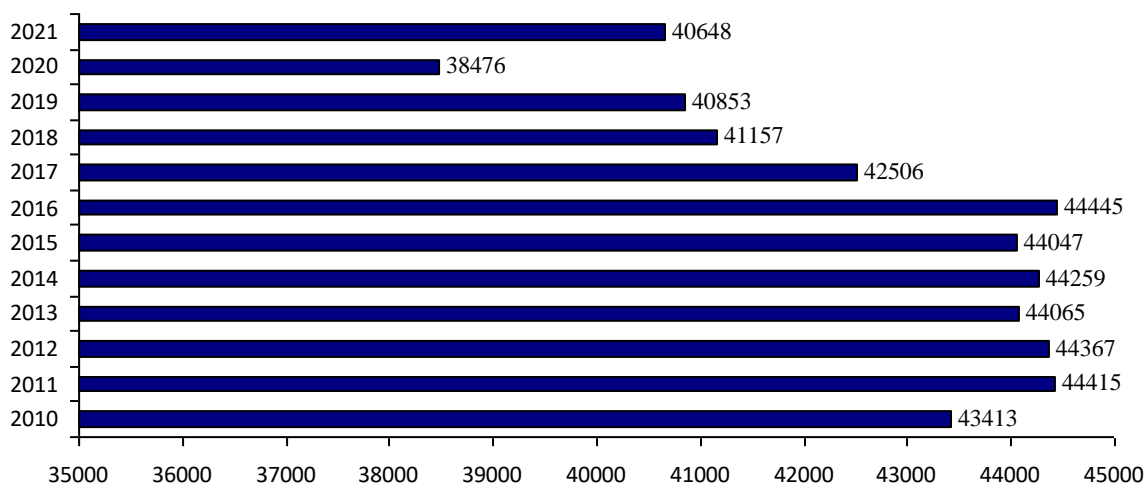
2 lentelė. Visuomenės informavimas apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą

Savivaldybė	Gyventojų skaičius	Informacijos pateikimo stenduose, skelbimų lentose skaičius	Pranešimų spaudoje skaičius	Pranešimų televizijoje, radijuje skaičius	Pranešimų internete skaičius	Informacinės medžiagos platinimas	Susitikimai su visuomene		Sudaryta galimybė pateikti prašymą PTP gauti ne darbo valandomis (taip / ne)	Kita
							Vieta	Skaičius		
Akmenės r. sav.	18537	7	12	0	12	1		0	Taip	0
Alytaus m. sav.	49205	3	0	0	5	100		0	Taip	0
Alytaus r. sav.	25842	12	1	0	2	0		0	Taip	0
Anykščių r. sav.	22623	0	0	0	1	Taip		0	Ne	0
Birštono sav.	4037	4	0	0	1	200	Birštono kultūros centras	1	Taip	0
Biržų r. sav.	22305	34	12	0	1	45		7	Ne	0
Druskininkų sav.	19016	4	12	0	15	3		0	Taip	0
Elektrėnų sav.	24108	9	20	0	1	Nuolat		0	Taip	0
Ignalinos r. sav.	14131	36	1	0	1	36		0	Ne	0
Jonavos r. sav.	40750	5	12	2	12	60		0	Taip	0
Joniškio r. sav.	20344	Nuolat	0	0	0	Nuolat		0	Taip	0
Jurbarko r. sav.	24236	15	12	0	1	1200		0	Taip	0
Kaišiadorių r. sav.	29191	40	0	0	3	380		0	Taip	0
Kalvarijos sav.	9953	8	0	0	0	83		0	Taip	0
Kauno m. sav.	293277	0	12	0	Nuolat	0		0	Taip	0
Kauno r. sav.	97549	27	12	0	Nuolat	0		0	Taip	0
Kazlų Rūdos sav.	11139	0	0	0	1	0		0	Ne	0
Kelmės r. sav.	24826	12	0	0	1	110+		0	Taip	0
Kėdainių r. sav.	44750	12	12	1	Nuolat	Nuolat		0	Taip	0
Klaipėdos m. sav.	149056	6	2	0	2	1000		0	Taip	0
Klaipėdos r. sav.	62648	14	7	0	1	20		0	Taip	0
Kretingos r. sav.	37323	14	13	0	3	120		0	Taip	0
Kupiškio r. sav.	16062	6	3	0	4	250		1	Taip	0
Lazdijų r. sav.	17839	11	9	0	1	Apie 250		0	Taip	0
Marijampolės sav.	53480	10	0	0	0	2		0	Taip	0
Mažeikių r. sav.	50789	0	0	0	2	0		0	Taip	0
Molėtų r. sav.	16876	20	1	0	2	30		0	Taip	0
Neringos sav.	3641	3	4	0	6	20		0	Ne	0
Pagėgių sav.	7126	10	2	0	1	10		0	Taip	0
Pakruojo r. sav.	18215	12	1	0	1	100		0	Ne	0
Palangos m. sav.	16429	1	0	0	1	0		0	Taip	0
Panevėžio m. sav.	84613	4	0	0	1	4		0	Taip	0
Panevėžio r. sav.	35182	13	5	0	2	65		0	Taip	0
Pasvalio r. sav.	22339	13	5	0	6	250		0	Taip	0
Plungės r. sav.	32635	10	0	0	2	0		0	Taip	0
Prienų r. sav.	25466	12	0	0	1	180		0	Taip	0
Radviliškio r. sav.	34576	4	0	0	1	4		0	Taip	0
Raseinių r. sav.	30608	10	4	0	10	100		0	Ne	0
Rietavo sav.	7178	8	0	0	2	80		0	Taip	0
Rokiškio r. sav.	27515	15	0	0	12	0		0	Taip	0
Skuodo r. sav.	15665	9	0	0	10	0		0	Taip	0
Šakių r. sav.	26070	5	0	0	1	0	Savivaldybė	0	Taip	0
Šalčininkų r. sav.	30274	3	0	0	2	0	Seniūnija	7	Taip	0
Šiaulių m. sav.	101884	5	0	0	2	250		0	Taip	0
Šiaulių r. sav.	41554	15	0	0	0	0		0	Taip	0
Šilalės r. sav.	21436	4	0	0	2	16	Teismas	4	Ne	0
Šilutės r. sav.	37087	11	0	0	0	0		0	Taip	10
Širvintų r. sav.	14910	8	0	0	3	5		0	Ne	0
Švenčionių r. sav.	22493	40	5	0	10	700		0	Taip	0
Tauragės r. sav.	37331	0	2	1	1	25		0	Ne	0
Telšių r. sav.	38759	4	2	0	3	0		0	Taip	0
Trakų r. sav.	33213	24	0	0	2	0		0	Ne	0
Ukmergės r. sav.	33052	3	0	0	3	100		0	Taip	0
Utenos r. sav.	37081	4	24	24	24	100		0	Taip	0
Varėnos r. sav.	20520	8	0	0	Nuolat	300		0	Taip	0
Vilkaviškio r. sav.	34231	2	12	0	6	20		0	Ne	0
Vilniaus m. sav.	569902	4	0	0	2	40		0	Taip	0
Vilniaus r. sav.	102031	24	0	0	Nuolat	Nuolat	Seniūnija	0	Taip	0
Visagino sav.	18134	1	2	0	3	1		0	Taip	0
Zarasų r. sav.	14638	11	2	0	Nuolat	Nuolat		0	Taip	0

1.3. Bendri statistiniai duomenys apie suteiktą pirminę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą

Lietuvos Respublikoje per 2021 m. pirminė valstybės garantuojama teisinė pagalba buvo suteikta 40 648 asmenims (tai sudaro 1,45 proc. visų Lietuvos Respublikos gyventojų). Tuo tarpu 2020 m. pirminė valstybės garantuojama teisinė pagalba buvo suteikta 38 476 asmenims (tai sudarė 1,38 proc.). Veiklos ataskaitos 1 ir 2 paveiksluose pateikiami bendri statistiniai duomenys apie pirminės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą 2021 m.

1 paveikslas. Asmenų, kuriems buvo suteikta pirminė teisinė pagalba, skaičius 2010 – 2021 m.

2021 m. besikreipiančių pirminės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos asmenų skaičius savivaldybėse padidėjo. Šio rodiklio padidėjimą galėjo nulemti visuomenės grįžimas į aktyvesnį gyvenimą po pandemijos įtakotų apribojimų. Vertinant procentine išraiška, suteiktos pirminės teisinės pagalbos dalis padidėjo, nors gyventojų skaičius šalyje taip pat nežymiai augo (Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2016 m. – 2 868 231, 2017 m. – 2 828 403, 2018 m. – 2 793 986, 2019 m. – 2 790 181, 2020 m. – 2 794 090, 2021 m. – 2 795 680).

2021 m. didžiausias skaičius asmenų, pasinaudojusių pirmine teisine pagalba buvo penkiose savivaldybėse: Vilniaus m. (10677), Kauno m. (3896), Klaipėdos m. (1849), Panevėžio m. (1662) ir Šiaulių m. (1602). 2021 m. mažiausias skaičius asmenų, pasinaudojusių pirmine teisine pagalba buvo Neringos (8), Birštono (19), Kazlų Rūdos (39), Pagėgių r. (73), Švenčionių r. (74), Lazdijų r. (86) savivaldybėse. 2020 m. mažiausias skaičius asmenų, pasinaudojusių pirmine teisine pagalba taip pat buvo Neringos ir Birštono savivaldybėse.

Atsižvelgiant į savivaldybės teritorijoje gyvenančių žmonių skaičių, 2021 m. santykinai pirmine teisine pagalba daugiausia pasinaudojo Visagino (4,17 proc.), Pasvalio r. (4,01 proc.), Joniškio r. (3,03 proc.), Šalčininkų r. (2,92 proc.) ir Raseinių (2,51 proc.) savivaldybių gyventojai.

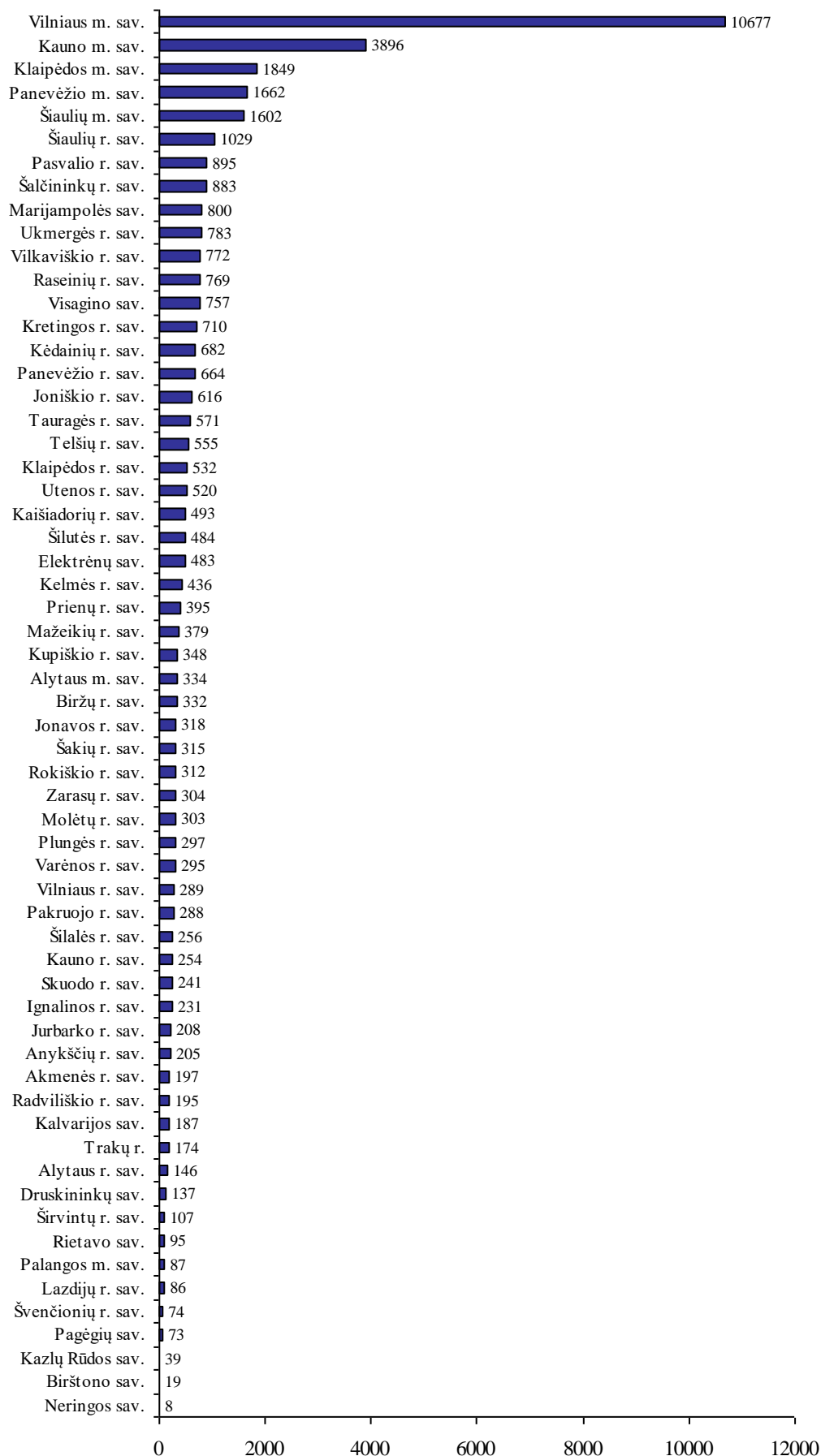
Atsižvelgiant į savivaldybės teritorijoje gyvenančių žmonių skaičių, 2021 m. pirmine teisine pagalba mažiausiai pasinaudojo Neringos (0,22 proc.), Kauno r. (0,26 proc.), Vilniaus r. (0,28 proc.), Švenčionių r. (0,33 proc.) ir Kazlų Rūdos (0,35 proc.) savivaldybių gyventojai.

Vadovaujantis Įstatymo 11 str. 5 d. nustatytais pagrindais, atsisakyta suteikti pirminę teisinę pagalbą 58 asmenims (daugiausia Tauragės r. – 23, Raseinių r. – 8, Skuodo r. – 8, Kupiškio r. – 7, Visagino sav. – 3, Kretingos r. – 2, Švenčionių r. – 2, Vilniaus r. sav. – 2, Panevėžio m. – 1).

2021 m. 12 asmenų buvo pratęsta pirminės teisinės pagalbos teikimo trukmė (2020 m. – 17, 2019 m. – 22, 2018 m. – 17, 2017 m. – 20, 2016 m. – 9, 2015 m. – 6).

2021 m. buvo gauti 2 skundai, susiję su pirminės teisinės pagalbos teikimu. Jie buvo gauti Prienų r. savivaldybėje. Skundų skaičius, lyginant su 2020 m. (6 skundai), sumažėjo.

2 paveikslas. Pareiškėjų, kuriems buvo suteikta pirminė teisinė pagalba, skaičius

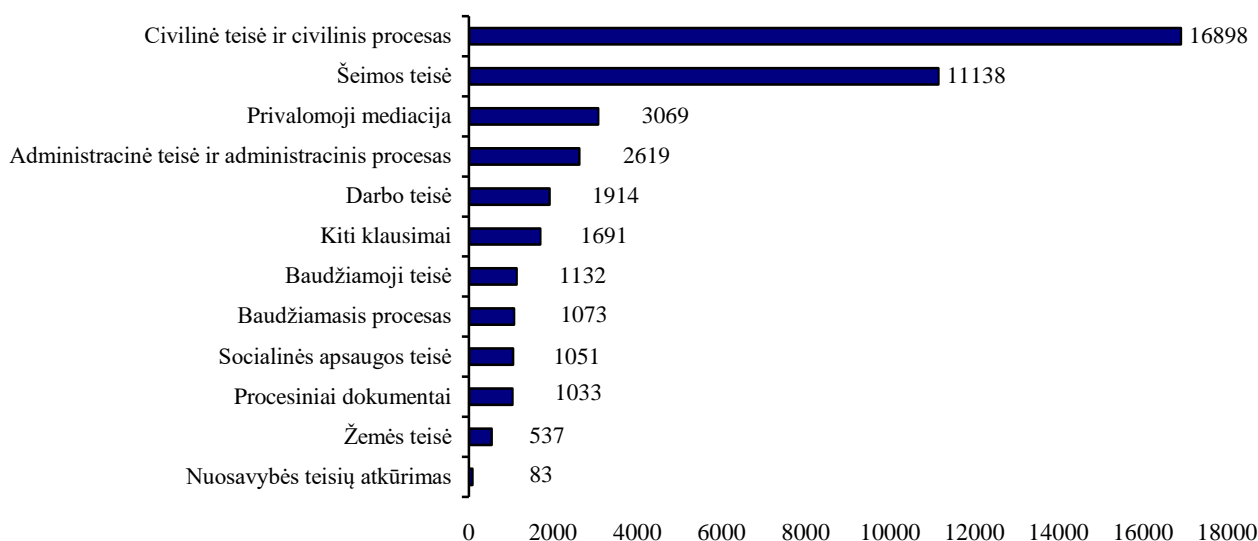

1.4. Suteiktos pirminės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos turinys

2021 m. pirminė teisinė pagalba buvo suteikta 42 238 klausimų (2020 m. – 40 370, 2019 m. – 40 779, 2018 m. – 41 791, 2017 m. – 42 506, 2016 m. – 44 445, 2015 m. – 46 783). Svarbu pažymėti, kad šiais metais, kaip ir praėjusiais, vertinti ir 2020 m. metais atsiradę du papildomi klausimai, kurių anksčiau nebuvo – privalomoji mediacija ir procesiniai dokumentai. Šiais klausimais pagalba buvo suteikta 4 102 kartus, tad vertinant tik tuos klausimus, kuriais pagalba buvo teikiama anksčiau, jų 2020 m. buvo 38 136.

Suteiktos pagalbos skaičiaus pasiskirstymas pagal klausimų pobūdį pateikimas 3 paveiksle.

3 paveikslas. Klausimai, kuriais buvo teikiama pirminė teisinė pagalba

Civilinės teisės ir civilinio proceso bei šeimos teisės klausimai 2021 m., kaip ir 2020 m., išliko aktualiausi. Šiais klausimais asmenys daugiausia kreipėsi pirminės teisinės pagalbos ir 2010 – 2019 m.

Pastebima, kad įvairiose savivaldybėse didelę dalį užima skirtingų teisės sričių konsultacijos. Didžiausia dalis civilinės teisės ir civilinio proceso konsultacijų 2021 m. suteikta Vilniaus m. (5 888 vnt.), Kauno m. (1 892 vnt.), Šiaulių m. (1 018 vnt.) ir Klaipėdos m. (797 vnt.) savivaldybėse. Mažiausiai civilinės teisės sritimi domėjosi Švenčionių r. (5 vnt.), Neringos (5 vnt.), Birštono r. (6 vnt.), Pagėgių r. (6 vnt.) ir Kazlų Rūdos (7 vnt.) savivaldybių gyventojai.

Šeimos teisės klausimai buvo aktualiausi Vilniaus m. (1 747 vnt.), Klaipėdos m. (738 vnt.), Kauno m. (696 vnt.), Šiaulių r. (405 vnt.), Panevėžio m. (388 vnt.) savivaldybių gyventojams. Mažiausiai šiais klausimais domėjosi Neringos (1 vnt.), Birštono (7 vnt.), Pagėgių r. (22 vnt.), Kazlų Rūdos (24 vnt.) ir Lazdijų r. (25 vnt.) savivaldybių gyventojai.

Darbo teisės klausimai buvo aktualiausi Vilniaus m. (678 gyventojai), Šalčininkų r. (136 gyventojas), Visagino (115 gyventojai), Ukmergės r. (98 gyventojų) savivaldybėse.

Socialinės apsaugos teisės klausimais 2021 m. buvo konsultuota 1051 atvejais ir tai sudaro 2,49 proc. nuo bendro konsultacijų skaičiaus. Šios srities klausimai ypač aktualūs buvo Vilniaus m. (290 gyventojai), Šiaulių m. (55 gyventojai), Klaipėdos r. (48 gyventojai), Kauno m. (40 gyventojai), Klaipėdos m. (39 gyventojai) savivaldybėse.

Žemės teisės ir nuosavybės teisių atkūrimo sritys 2021 m. tarp asmenų, pasinaudojusių pirmine valstybės garantuojama teisine pagalba, buvo neaktualiausios. Žemės teisės klausimais konsultuoti 537 asmenų, o dėl nuosavybės teisių atkūrimo – 83 asmenys. Žemės teisės klausimais akyviausiai domėjosi

---

Vilniaus m. savivaldybėje – 246 gyventojai, nuosavybės teisių atkūrimo klausimais daugiausiai konsultuoti Prienų r. savivaldybės gyventojai – 17.

Administracinės teisės ir administracinio proceso klausimais iš viso buvo suteiktos 2 619 konsultacijos ir tai sudaro 6,20 proc. nuo visų teiktų konsultacijų. Daugiausia šia sritimi domėtasi Kauno m. savivaldybėje – 717 konsultuoti asmenys, Vilniaus m. savivaldybėje – 537 konsultuotų asmenų, Klaipėdos m. savivaldybėje – 141 konsultuoti asmenys, Panevėžio m. savivaldybėje – 87 konsultuotų asmenų. Mažiausiai šia teisės sritimi domėtasi Birštono savivaldybėje, kur toks klausimas apskritai nebuvo sprendžiamas, tuo tarpu Neringos ir Alytaus r. savivaldybėse konsultuota po 1 asmenį, Rietavo ir Trakų sav. – po 2 konsultuotus asmenis.

Baudžiamosios teisės konsultacijos 2021 m. sudarė 2,68 proc. (1 132 konsultacijos), baudžiamojo proceso – 2,54 proc. (1 073 konsultacijos). Šiomis sritimis intensyviau domėtasi Vilniaus m. savivaldybėje – konsultuoti 461 asmenys, Kauno m. savivaldybėje – konsultuoti 253 asmenys, Panevėžio m. savivaldybėje – konsultuoti 109 asmenys, Klaipėdos m. savivaldybėje – konsultuoti 88 asmenys. Mažiausiai šia sritimi domėtasi Birštono r., Švenčionių ir Neringos savivaldybėse – ten nesuteikta nė viena konsultacija.

Pirminę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiantiems specialistams neretai tenka konsultuoti gyventojus ir kitais klausimais, kurių nėra galimybės priskirti teisės sritims. Visuomenė tikisi, kad toks specialistas patars, kaip spręsti įvairias problemas ir nukreips į kompetentingą savivaldybės skyrių ar kitą valstybės instituciją. Savivaldybės nurodė, kad per 2021 m. 1 691 atvejais jos suteikė konsultacijas kitais klausimais ir tai sudaro 4,00 proc. nuo visų teiktų konsultacijų.

2021 m. iš viso pirminę teisinę pagalbą teikiantys savivaldybių specialistai ar advokatai užpildė, ar padėjo užpildyti 13 194 prašymus: dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo (6 542 vnt.) ir dėl mediatoriaus privalomajai mediacijai vykdyti paskyrimo (3 192 vnt.), o tai sudaro 24,19 proc. visų klausimų, kuriais buvo teikta pirminė teisinė pagalba (2020 m. šis rodiklis buvo 10 433 (25,84 proc.), 2019 m. šis rodiklis buvo 12 062 (29,58 proc.), 2018 m. šis rodiklis buvo 12 544 (30,01 proc.), 2017 m. šis rodiklis buvo 13 125 (30,88 proc.), 2016 m. – 13 932 (31,34 proc.), 2015 m. – 13 011 (27,81 proc.).

Papildomai reikia pažymėti, kad 2021 m. iš Tarnybai pateiktų 11 744 Lietuvos Respublikos gyventojų prašymų antrinei teisinei pagalbai gauti, 1 700 prašymų buvo pateikti asmenų savarankiškai (jie prašymus pildė savarankiškai, nesikreipus į pirminę teisinę pagalbą teikiančius specialistus). Tai sudaro 14,48 proc. nuo visų pateiktų prašymų antrinei teisinei pagalbai gauti skaičiaus.

Teikiant pirminę teisinę pagalbą 2021 m. iš viso buvo parengtos 209 taikos sutartys. Tai sudaro 1,58 proc. nuo visų klausimų, kuriais buvo teikta pirminė teisinė pagalba.

Palyginus 2018 – 2021 m. duomenis, galima teigti, kad taikių susitarimų skaičius per pastaruosius metus yra kiek padidėjęs. 2020 m. buvo sudarytos 165 taikos sutartys, 2019 m. – 153, 2018 m. – 148. Nagrinėjant atskirų savivaldybių 2021 m. rezultatus reikėtų pažymėti, kad iš 60 savivaldybių tik 22 savivaldybių pirminės teisinės pagalbos specialistai rengė taikos sutartis: Klaipėdos m. (72 vnt.), Vilkaviškio r. (24 vnt.), Šiaulių r. (17 vnt.), Šiaulių m. (12 vnt.), Vilniaus m. (12 vnt.), Joniškio r. (11 vnt.), Tauragės r. (11 vnt.), Pakruojo r. (10 vnt.), Plungės r. (7 vnt.), Kauno m. (6 vnt.), Kupiškio r. (5 vnt.), Akmenės r. (3 vnt.), Kretingos r. (3 vnt.), Panevėžio m. (3 vnt.), Anykščių r. (2 vnt.), Marijampolės (2 vnt.), Panevėžio r. (2 vnt.), Radviliškio r. (2 vnt.), Skuodo r. (2 vnt.), Birštono, Pasvalio r., Visagino – po 1 vnt.

Pažymėtina, kad ginčo sprendimas taikiu būdu surašant taikos sutartį yra efektyvus ir greitas būdas spręsti asmenims tarpusavio nesutarimus. Be to, tokiu būdu užtikrinamas racionalus valstybės garantuojamai teisinei pagalbai skirtų lėšų naudojimas. Dėl šios priežasties, pirminę teisinę pagalbą teikiantys specialistai yra skatinami imtis veiksmų siekiant padėti pareiškėjams ginčus spręsti taikiai.

2021 m. Tarnyba, siekdama paskatinti gyventojus aktyviau naudotis valstybės užtikrinama neteismine mediacija, kad civiliniai ginčai pirmiausia būtų sprendžiami taikiai, derybų ir abipusių kompromisų būdu ir tik tuomet jeigu nepavyksta susitarti, kreiptis į teismą, pirminę teisinę pagalbą teikiantiems specialistams išplatino rekomendaciją dėl valstybės užtikrinamos neteisminės mediacijos. Pirminę teisinę pagalbą teikiantys specialistai buvo skatinami teikiant konsultacijas, aktyviau gyventojams suteikti informaciją apie galimybę spręsti kilusius ginčus pasinaudojant valstybės užtikrinama neteismine mediacija bei supažindinti su šios procedūros privalumais.

Vienas iš būdų skatinti taikius susitarimus sprendžiant iš šeimos santykių kilusius ginčus yra privalomoji mediacija, kuri įsigaliojo 2020-01-01. Pirminę teisinę pagalbą teikiantys specialistai 2021 m. privalomosios mediacijos klausimu konsultacijas teikė 3 069 kartus. Daugiausiai privalomosios mediacijos klausimais konsultuoti Klaipėdos m. (210 vnt.), Panevėžio m. (167 vnt.), Kauno m. (144 vnt.), Raseinių r. (142 vnt.) ir Šiaulių m. (129 vnt.) savivaldybių gyventojai.

Nuo 2020-07-15 (įsigaliojus Įstatymo pakeitimams) pirminę teisinę pagalbą teikiantys asmenys taip pat rengia prašymus dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu, sutartis dėl santuokos nutraukimo teisinių pasekmių, pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo, prieštaravimus dėl kreditoriaus pateikto pareiškimo, prašymus dėl teismo leidimo parduoti ar įkeisti nekilnojamąjį turtą išdavimo, prašymus dėl teismo leidimo priimti palikimą išdavimo ir prašymus dėl išankstinių teismo leidimų sudaryti sandorius, susijusius su neveiksnaus tam tikroje srityje ar ribotai veiksnaus tam tikroje srityje asmens turtu. Konsultacijos aukščiau išvardintais klausimais 2021 m. buvo suteiktos 1033 kartus.

Išanalizavus savivaldybių pateiktus duomenis, atkreiptinas dėmesys į savivaldybių pirminės teisinės pagalbos specialistų parengtų dokumentų, skirtų valstybės ir savivaldybių institucijoms, rodiklius. Iš viso 2021 m. savivaldybės parengė ar padėjo parengti 2 189 tokio pobūdžio dokumentus. 2020 m. savivaldybės parengė 2 391 dokumentus, 2019 m. – 2 876, 2018 m. – 4 186, 2017 m. – 4 279, 2016 m. – 4 227, 2015 m. – 3 494 dokumentus. Daugiausia dokumentų, skirtų valstybės ir savivaldybių institucijoms, 2021 m. parengė Kauno m. (654), Panevėžio m. (139) ir Vilniaus m. (126), Elektrėnų (105), Visagino m. (98), Tauragės r. (95) ir Joniškio r. (80) savivaldybių pirminės teisinės pagalbos specialistai.

Daugiau informacijos, susijusios su teisinės pagalbos teikimo pobūdžiu ir pasiskirstymu pagal savivaldybes, nurodoma 3 lentelėje.

3 lentelė. Pirminės teisinės pagalbos teikimo pobūdis

Eilės Nr.	Savivaldybė	Teiktos pirminės teisinės pagalbos suvestinė					Klausimai, kuriais buvo teikiama pirminė teisinė pagalba											
		Parengtų taikos sutarčių skaičius	Surašytų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius	Parengtų dokumentų, skirtų valstybės ir savivaldybių institucijoms, skaičius	Surašytų prašymų suteikti privalomąją mediaciją skaičius	Parengtų procesinių dokumentų skaičius	Šeimos teisė	Darbo teisė	Socialinės apsaugos teisė	Žemės teisė	Nuosavybės teisių atkūrimas	Administracinė teisė ir administracinis procesas	Civilinė teisė ir civilinis procesas	Baudžiamoji teisė	Baudžiamasis procesas	Kiti klausimai	Privalomoji mediacija	Procesiniai dokumentai
1	Akmenės r.	3	92	0	41	12	60	1	0	0	0	7	54	3	18	1	41	12
2	Alytaus m.	0	88	10	38	0	105	30	7	7	2	16	68	35	10	16	38	0
3	Alytaus r.	0	43	3	11	0	73	2	2	0	0	1	24	3	3	37	0	0
4	Anykščių r.	2	45	30	52	9	70	5	8	0	9	22	85	0	6	0	52	9
5	Birštono	1	4	8	2	3	7	0	0	0	0	0	6	0	0	6	2	1
6	Biržų r.	0	63	5	60	0	160	27	7	7	0	38	85	3	5	0	60	0
7	Druskininkų	0	65	6	18	0	52	2	4	1	0	11	57	3	7	0	18	0
8	Elektrėnų	0	121	105	74	28	161	46	5	5	1	14	110	4	7	28	74	28
9	Ignalinos r.	0	37	6	17	4	34	15	8	2	0	15	116	16	4	0	17	4
10	Jonavos r.	0	85	8	81	0	108	21	5	10	0	23	70	0	0	0	81	0
11	Joniškio r.	11	122	80	59	21	189	3	0	0	0	27	190	66	4	57	59	21
12	Jurbarko r.	0	35	4	12	1	91	5	2	1	0	12	77	1	6	0	12	1
13	Kaišiadorių r.	0	63	22	44	4	84	55	14	11	2	18	193	12	25	30	45	4
14	Kalvarijos	0	21	5	10	23	56	7	9	0	0	6	57	0	3	0	26	23
15	Kauno m.	6	677	654	144	56	696	32	40	15	5	717	1892	187	66	167	144	56
16	Kauno r.	0	132	1	49	5	65	3	2	1	0	7	96	9	12	5	49	5
17	Kazlų Rūdos	0	27	0	13	0	24	0	0	0	0	4	7	0	4	0	0	0
18	Kelmės r.	0	77	10	42	0	194	3	1	1	0	7	181	41	8	0	42	0
19	Kėdainių r.	0	118	29	120	20	261	33	22	5	0	36	229	17	19	60	0	20
20	Klaipėdos m.	72	518	49	210	130	738	34	39	10	2	141	797	50	38	0	210	13
21	Klaipėdos r.	0	152	0	54	4	238	52	48	28	0	44	54	8	0	2	54	4
22	Kretingos r.	3	111	68	72	21	142	25	22	11	2	42	299	7	15	73	72	21
23	Kupiškio r.	5	94	20	45	44	79	40	19	8	6	33	58	12	9	8	44	32
24	Lazdijų r.	0	24	0	12	8	25	6	0	3	1	4	29	0	1	5	12	8
25	Marijampolės	2	162	27	60	9	224	25	7	4	1	23	220	8	25	3	60	9
26	Mažeikių r.	0	120	10	100	14	260	1	0	0	0	11	87	0	20	0	100	14
27	Molėtų r.	0	45	7	31	2	88	2	5	1	0	8	172	10	17	0	31	2
28	Neringos	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	5	0	0	0	0	0
29	Pagėgių sav.	0	10	0	18	0	22	13	2	3	1	5	6	1	0	2	18	0
30	Pakruojo r.	10	93	75	44	32	135	3	2	0	0	13	50	0	25	60	44	32
31	Palangos m.	0	34	13	12	0	31	1	3	0	0	5	26	4	3	0	12	2
32	Panevėžio m.	3	327	139	167	28	388	15	38	8	2	87	692	65	44	128	167	28
33	Panevėžio r.	2	151	56	63	16	236	3	8	8	3	22	261	11	73	39	61	16
34	Pasvalio r.	1	74	16	52	5	220	94	38	8	3	65	345	22	23	17	55	5
35	Plungės r.	7	51	3	12	5	68	20	26	5	4	30	102	12	10	3	12	5
36	Prienų r.	0	131	45	50	0	206	26	37	14	17	30	41	31	9	15	50	0
37	Radvilišio r.	2	63	8	22	11	45	14	10	1	0	20	60	8	4	0	22	11
38	Raseinių r.	0	89	32	77	22	365	25	35	9	0	3	150	11	7	0	142	22
39	Rietavo	0	15	3	15	4	49	6	2	0	0	2	16	1	0	0	15	4
40	Rokiškio r.	0	167	17	46	7	75	14	4	3	0	20	111	17	3	12	46	7
41	Skuodo r.	2	50	10	19	5	81	20	2	0	0	17	85	13	8	10	19	5
42	Šakių r.	0	98	16	45	10	50	25	16	0	0	8	38	0	9	0	45	10
43	Šalčininkų r.	0	69	0	47	53	264	13	35	16	0	33	221	5	3	1	47	53
44	Šiaulių m.	12	371	12	129	54	214	24	55	2	0	29	1018	29	32	16	129	54
45	Šiaulių r.	17	137	36	115	81	405	22	11	7	0	76	442	39	21	5	115	81
46	Šilalės r.	0	72	17	56	13	157	8	12	8	4	28	39	6	3	8	56	13
47	Šilutės r.	0	137	2	90	13	203	9	7	1	0	31	131	2	31	15	90	13
48	Širvintų r.	0	13	1	16	2	43	2	0	0	0	5	36	1	2	0	16	2
49	Švenčionių r.	0	62	12	39	0	60	6	0	0	0	4	5	0	0	0	0	5
50	Tauragės r.	11	82	95	97	15	133	10	4	1	1	43	387	47	31	25	97	15
51	Telšių r.	0	182	45	103	6	327	0	0	0	0	23	140	56	1	8	103	6
52	Trakų r.	0	70	13	26	10	50	2	5	0	0	2	72	1	2	4	26	10
53	Ukmergės r.	0	89	4	67	8	284	98	37	11	3	40	227	42	25	16	67	8
54	Utenos r.	0	82	15	48	30	112	14	17	13	1	62	184	9	21	1	56	30
55	Varėnos r.	0	86	26	48	1	132	4	1	7	0	9	87	3	6	36	9	1
56	Vilkaviškio r.	24	75	68	95	55	341	26	29	15	0	19	235	21	35	51	95	33
57	Vilniaus m.	12	393	126	37	127	1747	67	290	24	4	537	5888	164	297	662	37	12
58	Vilniaus r.	0	40	1	33	4	101	2	2	10	1	7	110	1	1	17	33	4
59	Visagino	1	28	98	3	21	198	11	39	5	0	46	306	7	8	0	12	21
60	Zarasų r.	0	59	18	30	6	111	3	8	5	8	10	69	8	4	42	30	6

1.5. Lėšų, skiriamų kaip specialioji tikslinė dotacija pirminei valstybės garantuojamai teisinei pagalbai, panaudojimas

Iš viso pirminei teisinei pagalbai iš valstybės biudžeto 2021 m. buvo skirta 699 000,00 Eur. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009-06-10 įsakymu Nr. 1R-185 patvirtinta Pirminės teisinės pagalbos teikimo funkcijai atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodika (toliau – Metodika), savivaldybės biudžeto asignavimų poreikis pirminės teisinės pagalbos funkcijai atlikti yra apskaičiuojamas pagal formulę: specialiosios tikslinės dotacijos, skirtos pirminei teisinei pagalbai teikti, lėšų suma Eur, paskirstoma savivaldybėms pagal asmenų, kuriems buvo suteikta pirminė teisinė pagalba, skaičių padalijus iš asmenų, kuriems buvo suteikta pirminė teisinė pagalba per praėjusius metus visose savivaldybėse, skaičiaus ir padauginus iš asmenų, kuriems buvo suteikta pirminė teisinė pagalba per metus (nuo praėjusių metų sausio 1 d. iki praėjusių metų gruodžio 31 d.) toje savivaldybėje, skaičiaus.

Savivaldybių administracijos už lėšų panaudojimą atsiskaito Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos teisingumo ministro patvirtintu 2012-07-13 įsakymu Nr. 1R-189 „Dėl valstybės biudžeto lėšų, skirtų Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, paskirstymo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šias lėšas tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Per 2021 m. savivaldybės pirminei teisinei pagalbai teikti iš specialiosios tikslinės dotacijos panaudojo 675 592,16 Eur. Tai sudaro 96,65 proc. visų lėšų, skirtų pirminei teisinei pagalbai finansuoti. Papildomai 2021 m. iš savivaldybių biudžetų lėšų pirminei teisinei pagalbai teikti buvo panaudoti 429 291,08 Eur. Savivaldybės iš savo biudžeto 2021 m. panaudojo 43 530,58 Eur daugiau lėšų nei 2020 m.

Duomenys pateikiami 4 lentelėje.

4 lentelė. Lėšų pirminei teisinei pagalbai teikti panaudojimas 2010 – 2021 m.

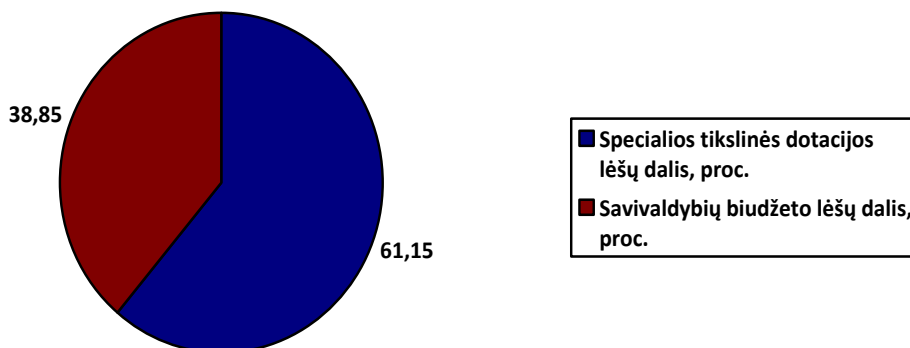
Metai	Tikslinės dotacijos suma, Eur	Panaudota, Eur	Panaudota, proc.	Lėšų, skirtų iš savivaldybės biudžeto, suma, Eur.
2010	541 364,95	509 805,95	94,17	57 565,45
2011	553 174,24	512 646,26	92,67	91 884,05
2012	513 264,6	505 649,57	98,52	82 534,74
2013	519 867,93	513 603,3	98,79	93 619,77
2014	560 753,59	543 013,22	96,84	114 898,67
2015	562 356,00	554 878,41	98,67	157 965,33
2016	563 000,00	557 527,92	99,03	146 130,88
2017	564 567,00	559 624,27	99,12	141 569,33
2018	520 865,30	516 088,53	99,08	210 103,41
2019	540 000,00	529 476,73	98,05	294 155,22
2020	549 000,00	535 353,94	97,51	385 760,50
2021	699 000,00	675 592,16	96,65	429 219,08

2021 m. 38 savivaldybės pirminei teisinei pagalbai teikti naudojo savivaldybių biudžeto lėšas. 2020 m. tokių savivaldybių buvo 32, 2019 m. – 36, 2018 m. – 28, 2017 m. ir 2016 m. – 33, 2015 m. – 30, 2014 m. – 32, 2013 m. – 30, 2012 m. – 29, 2011 m. – 31, 2010 m. – 26 savivaldybės). Bendra panaudotos specialiosios tikslinės dotacijos ir savivaldybių biudžeto lėšų suma pirminės teisinės pagalbos teikimo poreikiams 2021 m. sudarė 1 104 811,24 Eur (675 592,16 Eur STD ir 429 219,08 Eur SB).

4 paveiksle atvaizduota, kokią procentinę dalį sudarė specialiosios tikslinės dotacijos ir savivaldybių biudžeto lėšos.

4 paveikslas. Lėšų panaudojimas pirminei teisei pagalbai, proc.

Pirminės teisinės pagalbos teikimo funkcijai atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo Metodikos 3 punkte nurodoma, kad lėšos iš valstybės biudžeto pirminės teisinės pagalbos teikimo funkcijai atlikti gali būti naudojamos darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, darbo patalpoms išlaikyti, ryšių, kanceliariinėms, gyventojų informavimo apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą ir kitoms išlaidoms, susijusioms su pirminės teisinės pagalbos organizavimu ir teikimu, padengti. 5 lentelėje pateikiama, kaip savivaldybės 2021 m. paskirstė išlaidas. Daugiausia lėšų (97,26 proc.) savivaldybės skyrė darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, mažiausiai (0,32 proc.) pirminės teisinės pagalbos specialistų kvalifikacijai kelti.

5 lentelė. Specialiosios tikslinės dotacijos pirminei teisei pagalbai panaudojimas 2021 m.

Išlaidų rūšis	Specialiosios tikslinės dotacijos pirminei teisei pagalbai panaudojimas, Eur	Išlaidų dalis nuo bendros dotacijos sumos, proc.
Darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms	657 088,19	97,26
Kvalifikacijai kelti	2 193,82	0,32
Materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti	7 377,47	1,09
Vietos gyventojams informuoti	3 860,67	0,57
Išlaidoms, susijusioms su pirminės teisinės pagalbos teikimu	5 072,01	0,75
Gražinta į valstybės biudžetą	23 407,84	3,35

1.6. Veiklos trūkumai organizuojant ir teikiant pirminę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą

Tarnyba, atlikusi savivaldybių administracijų veiklos, organizuojant ir teikiant pirminę teisinę pagalbą 2021 m., analizę, pastebėjo šiuos trūkumus:

1. Kai kuriose savivaldybėse vis dar nėra galimybės gauti pirminės teisinės pagalbos paslaugų pasibaigus viešojo administravimo subjekto darbo dienos laikui, todėl nėra užtikrinamas pirminės teisinės pagalbos vienodas prieinamumas visiems Lietuvos Respublikos gyventojams (Anykščių r., Biržų r., Ignalinos r., Kazlų rūdos, Neringos, Pakruojo r., Raseinių r., Šilutės r., Širvintų r., Tauragės r., Trakų r., Vilkaviškio r.). Pažymėtina, kad 48 savivaldybės yra nustačiusios ne mažiau kaip dvi papildomas prašymų ir skundų priėmimo valandas per savaitę pasibaigus viešojo administravimo subjekto darbo dienos laikui.

2. Tik labai maža dalis savivaldybių organizuoja susitikimus su gyventojais ir informuoja juos apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą. Tai vykdė tik 5 savivaldybės (Birštono, Biržų r., Kupiškio r., Šalčininkų r. ir Šilalės r.). Tai iš dalies galėjo įtakoti dėl COVID-19 pandemijos išlikę apribojimai, dėl ko informacija dažniau buvo pateikiama savivaldybių interneto tinklalapiuose. Pažymėtina, jog neliko nei vienos savivaldybės, kuri neplatintų informacinių pranešimų gyventojams apie pirminę teisinę pagalbą vietinėje ir regioninėje žiniasklaidoje, televizijoje, radijuje ar internete.

3. Nors dauguma savivaldybių skelbia informaciją apie pirminę teisinę pagalbą savivaldybių, seniūnijų, teismų skelbimų lentose ir miesto stenduose, tačiau kai kurios savivaldybės neišnaudoja efektyviai šios informavimo priemonės – savo mieste ar rajone nepaskelbė nei vieno pranešimo, susijusio su informacija apie pirminę teisinę pagalbą (Anykščių r., Kauno m., Kazlų Rūdos, Tauragės r., Mažeikių r.).

4. Nors 2021 m. pirminės teisinės pagalbos specialistų parengtų taikos sutarčių skaičius (209) yra šiek tiek padidėjęs, lyginant su 2020 m. (165), pastebėtina, kad iš 60 savivaldybių 38 savivaldybės neparengė nei vienos taikos sutarties.

Nepaisant aukščiau išdėstytų pirminės teisinės pagalbos trūkumų, pirminės teisinės pagalbos teikimas iš esmės vertintinas teigiamai dėl šių priežasčių:

1. Nemaža dalis gyventojų Lietuvos Respublikoje pasinaudojo pirmine valstybės garantuojama teisine pagalba (2021 m. – 40 648 gyventojai). Tai yra daugiau nei 2020 m., kai pirminės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos skaičius siekė 38 476. Padidėjimas įvyko nepaisant to, jog šalyje vis dar buvo nemažai su COVID-19 susijusių apribojimų.

2. Pirminę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą daugumoje savivaldybių, išskyrus Vilniaus m. savivaldybę, kuri sudariusi sutartį su Vilniaus universiteto VŠĮ „Teisės klinika“, Kauno m. savivaldybę bei Tauragės r. savivaldybę, teikė ne advokatai, bet savivaldybių darbuotojai. Pažymėtina, kad toks pirminės teisinės pagalbos teikimo būdas, kai pirminę teisinę pagalbą teikia ne advokatas, bet savivaldybės tarnautojas ar darbuotojas yra patogesnis gyventojams, nes jie gali greičiau gauti konsultaciją rūpimu teisiniu klausimu. Kreipiantis į advokatus ar į Vilniaus universiteto VŠĮ „Teisės klinika“, neretai reikia susitarti dėl priėmimo laiko.

3. Pirminė teisinė pagalba daugumoje savivaldybių teikiama kvalifikuotai. Tinkamų ir laiku priimamų sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo priėmimas priklauso nuo kokybiškos pirminės teisinės pagalbos. Pirminės teisinės pagalbos specialistai turi ne tik kokybiškai užpildyti prašymą suteikti antrinę teisinę pagalbą, bet taip pat pateikti kartu su prašymu papildomus dokumentus, įrodančius pareiškėjo teisę gauti antrinę teisinę pagalbą ar pagrindžiančius jo reikalavimą.

---

4. Tarnyba planavo, kad 2021 m. gaus 1,7 proc. pirminės teisinės pagalbos specialistų netiksliai (netinkamai) užpildytų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą. 2021 m. iš gautų 11 744 prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą, 164 atvejais pirminę teisinę pagalbą teikiančių specialistų jie buvo užpildyti netinkamai ar nebuvo pridėti reikalingi dokumentai ir tai sudaro 1,4 proc. Daugiausiai pirminę teisinę pagalbą teikiančių specialistų netinkamai užpildytų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą, vertinant nuo tinkamai užpildytų prašymų gauta iš Elektrėnų sav. (5,08 proc.), Švenčionių r. sav. (4,92 proc.), Kalvarijos r. sav. (4,76), Radviliškio r. (4,76 proc.) ir Jonavos r. sav. (4,71 proc.).

5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymu, nuo 2020-01-01 privalomoji mediacija pradėta taikyti sprendžiant šeimos ginčus, nagrinėjamus ginčo teiseną Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Pirminę teisinę pagalbą teikiantys specialistai 2021 m. privalomosios mediacijos klausimu konsultacijas gyventojams teikė net 3 069 kartus.

6. Pirminę teisinę pagalbą teikiantys asmenys nuo 2020-01-01 papildomai rengia prašymus dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu, sutartis dėl santuokos nutraukimo teisinių pasekmių, pareiškimus dėl teismo įsakymo išdavimo, prieštaravimus dėl kreditoriaus pateikto pareiškimo, prašymus dėl teismo leidimo parduoti ar įkeisti nekilnojamąjį turtą išdavimo, prašymus dėl teismo leidimo priimti palikimą išdavimo ir prašymus dėl išankstinių teismo leidimų sudaryti sandorius, susijusius su neveiksnaus tam tikroje srityje ar ribotai veiksnus tam tikroje srityje asmens turtu. Konsultacijos šiais klausimais 2021 m. buvo suteiktos 1033 kartus (2020 m. tokių konsultacijų buvo gerokai mažiau – 656).

II. ANTRINĖ VALSTYBĖS GARANTUOJAMA TEISINĖ PAGALBA

Pagrindinis Tarnybos veiklos tikslas – užtikrinti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą asmenims visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Apibendrinant statistinius duomenis pažymėtina, kad asmenų, besikreipiančių dėl antrinės teisinės pagalbos suteikimo, skaičius 2021 m. lyginant su 2020 m. sumažėjo 4,22 proc. Manytina, kad tai toliau sąlygojo Lietuvos Respublikoje paskelbta COVID – 19 pandemija bei privalomosios mediacijos instituto taikymas, įpareigojantis ginčo šalis šeimos ginčiuose pasinaudoti ikiteismine ginčų sprendimų alternatyva.

2021 m. Tarnyba priėmė 9763 sprendimus (2020 m. – 10 442 sprendimus) suteikti antrinę teisinę pagalbą. 2019 m. Tarnyba priėmė 15 709 sprendimus suteikti antrinę teisinę pagalbą. 2018 m. buvo priimti 17 304 sprendimai, 2017 m. buvo priimti 19 627 sprendimai, 2016 metais buvo priimti 18 286 sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą.

2021 m. teisinė pagalba buvo suteikta 28 184 atvejais (asmenys, kurie kreipėsi tiesiogiai į Tarnybą dėl paslaugų suteikimo, asmenys kuriems antrinė teisinė pagalba buvo paskirta baudžiamajame procese, kai gynėjo ar įgalioto atstovo dalyvavimas yra privalomas bei pagal institucijų prašymus dėl asmenų teisių užtikrinimo sprendžiant tam tikro pobūdžio klausimus). 2020 m. teisinė pagalba suteikta 36 544 atvejais. 2019 m. – 49 694 atvejais.

Antrine teisine pagalba 2021 m. pasinaudojo 1,01 proc. Lietuvos Respublikos gyventojų. 2020 m. – 1,31 proc.; 2019 m. – 1,78 proc.; 2018 m. – 1,52 proc., 2017 m. – 1,53 proc., 2016 m. – 1,43 proc. Lietuvos Respublikos gyventojų.

2021 m. buvo panaudota 6 328 263,01 Eur Tarnybai skirtų asignavimų. 2021-12-31 Tarnyba neturėjo kreditorinio įsiskolinimo. Pažymėtina, kad 2021 m. keitėsi užmokesčio bazinis dydis iš 18 Eur į 19 Eur.

Tarnyba identifiko šiuos veiksnius, neigiamai įtakojančius Tarnybos veiklos efektyvumą:

1. Kai kuriose savivaldybėse nėra advokatų teikiančių antrinę teisinę pagalbą arba jų skaičius nėra pakankamas pagal esamą poreikį teikti paslaugas baudžiamosiose bylose. Dėl šios priežasties, teikti antrinę teisinę pagalbą atitinkamame rajone turi atvykti advokatas (advokato padėjėjas iš kito tolimesnio rajono). Pvz., teikti teisinę pagalbą Elektrėnuose, Kazlų Rūdoje, Kalvarijoje, Neringoje, Rietave, Pagėgiuose, Šilutėje vyksta advokatai dirbantys kituose miestuose, kadangi šiose savivaldybėse nėra advokatų teikiančių antrinę teisinę pagalbą, o artimesnėse savivaldybėse nėra pakankamas advokatų skaičius. Pažymėtina, kad šiuose miestuose ir miesteliuose (išskyrus Elektrėnus – 1 advokatas) nėra nei vieno advokato, įtraukto į praktikuojančių advokatų sąrašą Lietuvoje.

2. Nėra teisinio reglamentavimo, tiesiogiai suteikiančio galimybes įtraukti į antrinės teisinės pagalbos teikimą advokatų padėjėjus (jiems gali pavesti teikti antrinę teisinę pagalbą tik ją teikiantis advokatas) ir taip papildyti bei atjauninti antrinės teisinės pagalbos teikėjų sąrašą. Turėtų būti sudaryta galimybė tiesiogiai sudaryti antrinės teisinės pagalbos teikimo prireikus sutartis su advokatų padėjėjais.

3. Advokatai su kuriais sudarytos antrinės teisinės pagalbos teikimo prireikus sutartis gali bet kada atsisakyti teikti teisinę pagalbą konkrečioje byloje, jeigu jam ši byla nėra priimtina (ypač baudžiamosiose bylose). Dėl šios priežasties Tarnybos koordinatoriams sudėtinga parinkti gynėjus ypatingai didelės apimties bylose.

4. Tarnyba neturi pakankamai veiksmingų priemonių, leidžiančių pagerinti teikiamos antrinės teisinės pagalbos paslaugų kokybę. Jeigu pareiškėjų ar kitų subjektų pranešimuose keliamas advokato teikiamų paslaugų kokybės klausimas, tuomet Tarnyba, įvertinusi nusiskundimus advokatų atžvilgiu, persiunčia Lietuvos advokatūrai spręsti klausimą ar advokatai teikė paslaugas kokybiškai ir, ar nėra pagrindo drausminei atsakomybei.

2.1. Priimtų sprendimų ir parinkimų dėl antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo pasiskirstymas

2021 m. antrinė teisinė pagalba buvo teikiama 28 184 atvejais (2020 m. antrinė teisinė pagalba buvo teikiama 36 544 atvejais). Palyginti su 2020 m., 2021 m. atvejų, kuriuose buvo teikiama antrinė teisinė pagalba, sumažėjo 22,88 proc.

2021 m. gautų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičius, palyginti su ankstesniais metais, sumažėjo: iš viso buvo gauti 11 744 prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą ir tai yra 4,22 proc. mažiau nei 2020 m. (12 262 prašymai).

2021 m. buvo prašoma 18 421 atveju parinkti gynėją ar įgaliotą atstovą ir visais šiais atvejais buvo parinktas ar įgaliotas atstovas baudžiamosiose bylose, kai advokato ar įgalioto atstovo dalyvavimas buvo būtinas (2020 m. 26 102 parinkimai).

6 lentelė. 2012 – 2021 m. gauti prašymai suteikti antrinę teisinę pagalbą ir priimti sprendimai

Santrumpų paaiškinimai:

ATP – antrinė teisinė pagalba

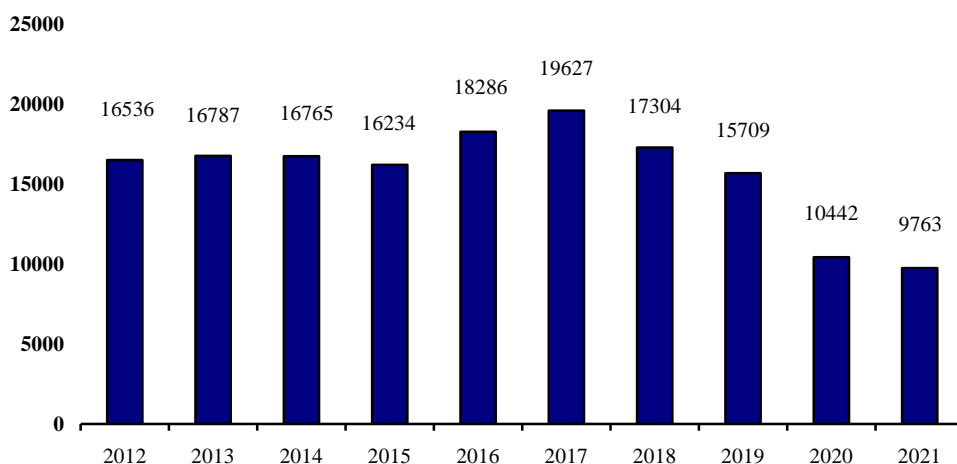
BPK – Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas (toliau tekste – *BPK*)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gauti prašymai suteikti ATP	18223	18306	18413	18051	20418	21806	19444	18002	12262	11744
Tarnybos priimti sprendimai suteikti ATP:	16536	16787	16765	16234	18286	19627	17304	15709	10442	9763
1.1. administracinėse bylose	786	909	722	822	833	695	819	633	472	372
1.2. civilinėse bylose	13595	13701	14206	13630	14989	16369	13966	12786	8357	7970
1.3. baudžiamosiose bylose (kai nėra būtinas gynėjo dalyvavimas)	2146	2171	1820	1762	1832	1935	1889	1683	1340	1195
1.4. Tarptautinėse bylose	–	–	–	20	85	78	106	183	74	67
1.5. Vykdomo procese	–	–	–	–	547	550	524	423	194	159
1.6. Konstitucinės justicijos	–	–	–	–	–	–	–	1	5	-
Atvejai, kai gynėjo dalyvavimas būtinas pagal BPK 51 straipsnį ir kitais įstatymų numatytais atvejais	33165	32189	30879	25291	22761	24000	23584	32456	24845	16931
Atvejai, kai įgaliotojo atstovo dalyvavimas yra būtinas pagal BPK 55 straipsnio 4 dalis	–	–	–	6	8	278	1341	1513	1220	1441
Atvejai, kai įgaliotojo atstovo dalyvavimas yra būtinas pagal BPK 388 straipsnio 3 dalis	–	–	–	–	8	17	19	16	37	49

Iš 2021 m. gautų prašymų, 83,13 proc. atvejų buvo priimti sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą. 2020 m. tokie sprendimai sudarė 85,14 proc., 2019 – 87,26 proc., 2018 m. – 89 proc., 2017 m. – 90,01 proc., 2016 m. – 89,56 proc., 2015 m. – 89,93 proc.

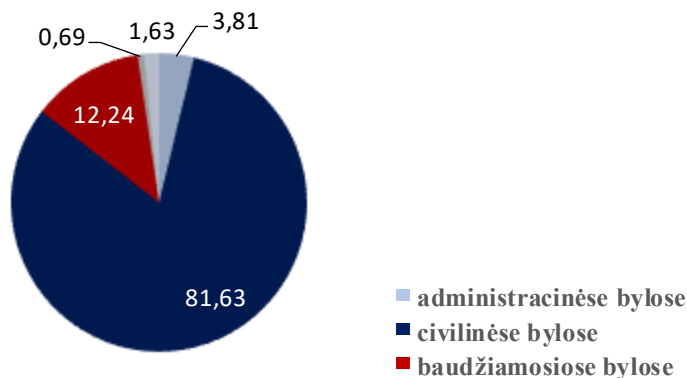
2021 m. 10,37 proc. atvejų buvo priimtas sprendimas atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą (2020 m. 11,43 proc.; 2019 m. – 9,07 proc.; 2018 m. – 8,75 proc., 2017 m. – 7,49 proc., 2016 m. – 7,49 proc., 2015 m. – 7,96 proc.). 3,42 proc. atvejų sprendimas nebuvo priimtas (2019 m. – 3,67 proc., 2018 m. – 3 proc., 2017 m. – 2,5 proc., 2016 m. – 2,95 proc., 2015 m. – 2,11 proc.).

5 paveikslas. Sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus palyginimas 2012 – 2021 m.

2021 m. iš 9 763 sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą 3,81 proc. sprendimų buvo priimta suteikti antrinę teisinę pagalbą administracinėse ir administracinio nusižengimo bylose (372 sprendimai), 81,63 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą civilinėse bylose (7 970 sprendimai), 12,24 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose (1 195 sprendimai), 0,69 proc. sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą tarptautinėse bylose (67 sprendimai), 1,63 proc. vykdymo procese (159 sprendimai) ir konstitucinės justicijos bylose nebuvo priimta sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo.

6 paveikslas. Sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą pasiskirstymas pagal bylų rūšis, proc. nuo bendro sprendimų skaičiaus

---

Detalesni duomenys apie gautus prašymus suteikti antrinę teisinę pagalbą ir priimtus sprendimus atskiruose Tarnybos teritoriniuose padaliniuose yra nurodyti 1 – 5 priedų lentelėse.

Pagal 2021 m. sprendimų, priimtų suteikti antrinę teisinę pagalbą, pasiskirstymą savivaldybėse, antrine teisine pagalba aktyviausiai naudojosi Kaišiadorių r. savivaldybės gyventojai – 0,68 proc., Joniškio r. savivaldybė – 0,64 proc., Rokiškio r. savivaldybė – 0,65 proc., Prienų r. savivaldybė – 0,61 proc., Marijampolės r. savivaldybė – 0,57 proc., Pakruojo r. savivaldybė – 0,52 proc., Akmenės r. savivaldybė – 0,65 proc.

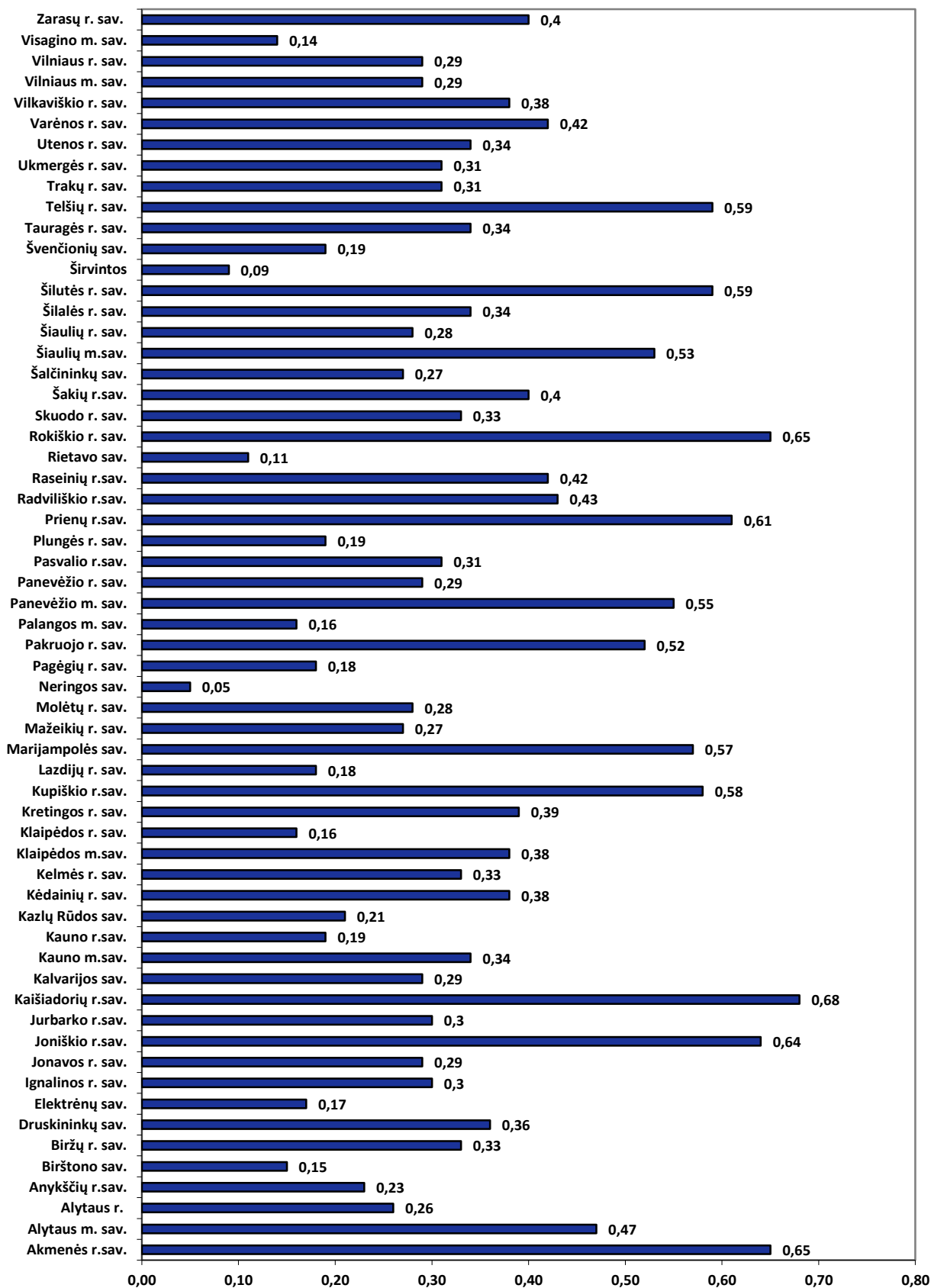
Pasyviausiai antrine teisine pagalba 2021 m. naudojosi Neringos savivaldybės gyventojai – 0,05 proc., Širvintų r. savivaldybė – 0,09 proc., Rietavo savivaldybė – 0,11 proc., Visagino m. savivaldybė – 0,14 proc., Pagėgių r. savivaldybė – 0,18 proc., Elektrėnų savivaldybė – 0,17 proc., Birštono savivaldybė – 0,15 proc., Plungės r. savivaldybė – 0,19 proc., Palangos m. savivaldybė – 0,16 proc., Klaipėdos r. savivaldybė – 0,16 proc.

Daugiausia sprendimų (absoliučiais skaičiais) teikti antrinę teisinę pagalbą 2021 m. teko Vilniaus m. savivaldybėje – 1634 gyventojams (0,29 proc. nuo visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Kauno m. savivaldybėje – 1011 gyventojams (0,34 proc. nuo visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Klaipėdos m. savivaldybėje – 569 gyventojams (0,38 proc. nuo visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Šiaulių m. savivaldybėje – 544 gyventojams (0,53 proc. nuo visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Panevėžio m. savivaldybėje – 467 gyventojų (0,55 proc. nuo visų gyventojų skaičiaus).

Mažiausiai sprendimų (absoliučiais skaičiais) teikti antrinę teisinę pagalbą 2021 m. yra Neringos savivaldybėje – 2 gyventojams (0,05 proc. visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Pagėgių r. savivaldybėje – 13 gyventojų (0,18 proc. visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Birštono savivaldybėje – 6 gyventojams (0,15 proc. visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Rietavo savivaldybėje – 8 gyventojams (0,11 proc. visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Širvintų r. savivaldybėje – 14 gyventojų (0,09 proc. visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Kazlų Rūdos savivaldybėje – 23 gyventojams (0,21 proc. visų savivaldybės gyventojų skaičiaus), Palangos m. savivaldybėje – 27 gyventojams (0,16 proc. visų savivaldybės gyventojų skaičiaus).

Išsamesni duomenys apie gautų prašymų suteikti antrinę teisinę pagalbą ir sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą pasiskirstymą pagal savivaldybes pateikiami 15 priedo lentelėje. 7 paveiksle pateikiamas kiekvienos savivaldybės gyventojų aktyvumas naudojantis Tarnybos sprendimu suteikta antrine teisine pagalba pagal savivaldybes.

7 paveikslas. Gyventojų aktyvumas naudojantis antrine teisine pagalba savivaldybėse, proc.

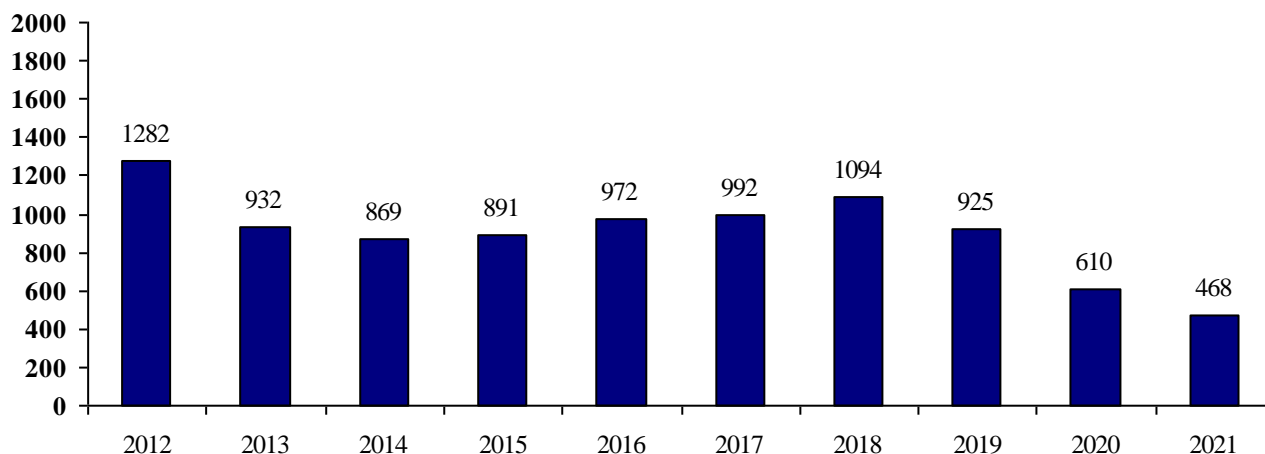
2021 m. buvo priimta 1 218 sprendimų atsisakyti teikti antrinę teisinę pagalbą (2020 m. buvo priimta 1 401). Daugiausia sprendimų (600) priimta vadovaujantis Įstatymo 11 str. 7 d. 14 p. (pareiškėjas per Tarnybos nustatytą terminą nepateikė visų reikalingų dokumentų), 257 atvejais pareiškėjų pajamos ir turtas viršijo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus turto ir pajamų lygius teisei pagalbai gauti.

2021 m. buvo 763 prašymas dėl kurių nebuvo priimtas sprendimas (2020 m. – 419; 2019 m. – 660; 2018 m. – 440, 2017 m. – 546, 2016 m. – 605). Iš jų 542 prašymai buvo palikti nenagrinėtai (patiems asmenims prašant ir kitais pagrindais), o 221 atvejų sprendimai nepriimti, nes buvo laukiama papildomų duomenų ar dokumentų (duomenys pateikiami 7 lentelėje).

7 lentelė. Priimtų sprendimų dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo pasiskirstymas pagal gautus prašymus

	Vilniaus skyrius	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Iš viso 2021	Iš viso 2020	Iš viso 2019	1 mėn. vid. 2021
Gautų prašymų suteikti ATP skaičius	2 916	3 615	1 698	3 515	11 744	12 262	18 002	978,67
Iš jų: sprendimų suteikti ATP skaičius	2 311	2 986	1 397	3 069	9 763	10 442	15 709	813,58
Iš jų: sprendimų atsisakyti suteikti ATP skaičius	358	372	201	287	1 218	1 401	1 633	101,50
Iš jų: prašymų, dėl kurių sprendimas nepriimtas, skaičius	247	257	100	159	763	419	660	63,58

2021 m. buvo priimta 468 sprendimai nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą (2020 m. – 610; 2019 m. – 925; 2018 m. – 1 094 sprendimai). Daugiausia sprendimų nutraukti asmenims antrinės teisinės pagalbos teikimą 2021 m. buvo priimta atsižvelgiant į jų prašymus – 416 sprendimai. 8 paveiksle pateikiamas 2012 – 2021 m. sprendimų nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą skaičiaus palyginimas.

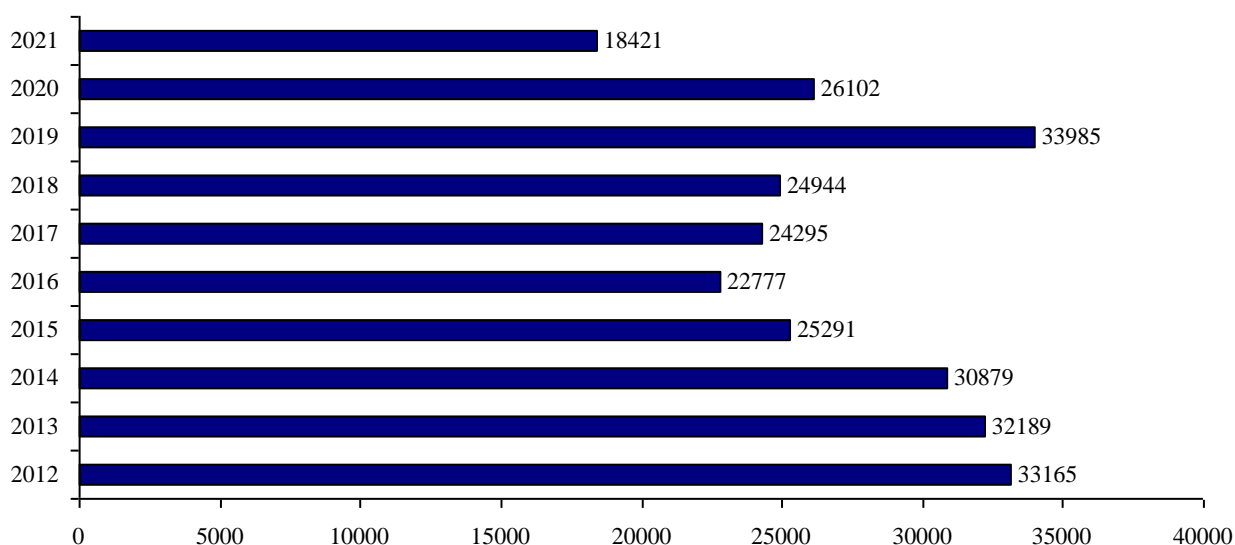
8 paveikslas. Sprendimų nutraukti antrinės teisinės pagalbos teikimą skaičiaus palyginimas

Pažymėtina, kad didžiąją dalį teikiamos antrinės teisinės pagalbos sudaro baudžiamosios bylos, kai pagal ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimą ar teismo nutartį yra skiriamas būtinas gynėjas, vadovaujantis BPK 51 str. ir kitais įstatymų nustatytais atvejais, kai gynėjo dalyvavimas yra būtinas.

Informacija apie antrinės teisinės pagalbos teikimą, kai gynėjo ar įgaliotojo atstovo dalyvavimas baudžiamajame byloje yra būtinas, pateikiama 11 – 14 priedų lentelėse.

Šiuo pagrindu antrinė teisinė pagalba 2021 m. buvo teikta 18 421 byloje. Tai sudaro 65,36 proc. nuo bendrai suteiktos antrinės teisinės pagalbos. 2020 m. buvo teikta 26 102 bylose, t. y. 71,43 proc. bendrai suteiktos antrinės teisinės pagalbos. Teisinė pagalba buvo suteikta baudžiamosiose bylose, kai gynėjo ar įgaliotojo atstovo dalyvavimas buvo būtinas 2012 m. – 66,73 proc., 2013 m. – 65,72 proc., 2014 m. – 64,82 proc., 2015 m. – 60,90 proc., 2016 m. – 55,47 proc., 2017 m. – 55,35 proc., 2018 – 59,05 proc.; 2019 – 68,69 proc. 9 paveiksle pateikiamas baudžiamųjų bylų, kuriose antrinė teisinė pagalba suteikta, kai gynėjo dalyvavimas buvo būtinas, skaičius 2012 – 2021 m.

9 paveikslas. Baudžiamųjų bylų, kuriose antrinė teisinė pagalba suteikta, kai gynėjo ar atstovo dalyvavimas buvo būtinas, skaičius 2012 – 2021 m.

Pažymėtina, kad 2021 m. gynėjų parinkimų taip pat skaičius sumažėjo. Tai sąlygojo ne tik šalyje paskelbta pandemija, bet ir BPK pakeitimai, susiję su gynėjo užtikrinimu bylose dėl laikino asmenų sulaikymo. 2020 m. nuo liepos 1 d. įsigaliojus BPK pakeitimams (t. y. pakoregavus nuostatas, kurios lėmė atvejų žymų padidėjimą 2019 m. ir 2020 m. iki birželio 31 d.) dėl gynėjų paskyrimo asmenų laikino sulaikymo metu, padėtis pasikeitė ir tokių atvejų sumažėjo. 2019 m. parinkimų skaičius buvo išaugęs 36,25 proc. 2021 m. didesnę dalį sudaro bylos, kuriose buvo prašoma parinkti gynėją vadovaujantis BPK 51 str. 1 d. 2 p. – 3 352 atvejais (2020 m. – 3 077 atvejais), 51 str. 2 d. (2 826 atvejais), BPK 322 str. 1 d. (1319 atvejų) ir 51 str. 1 d. 10 p. (1 146 atvejais). Pagal BPK 51 str. 1 d. 10 p. (dėl laikino sulaikymo) 2020 m. buvo 7 592 atvejais (2019 m. – 14 168 atvejais).

2021 m. antrinė teisinė pagalba buvo suteikta 1 441 nukentėjusiajam, kai pagal BPK 55 str. 4 d. ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras motyvuotu nutarimu ar teismas motyvuota nutartimi pripažino, kad įgaliotojo atstovo dalyvavimas būtinas bylose dėl nusikalstamų veikų žmogaus sveikatai, laisvei, seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, vaikui ir šeimai ar dorovei, kai nuo šių veikų nukentėjo nepilnametis, taip pat kitais atvejais, kai be įgaliotojo atstovo pagalbos nepilnamečio

---

nukentėjusiojo teisės ir teisėti interesai nebūtų ginami (2020 m. – 1 220; 2019 m. – 1 513; 2018 m. – 1 341, 2017 m. – 278, 2016 m. – 88 bylose).

Pažymėtina į tai, jog 2021 m. 49 bylose įgaliotasis atstovas buvo parinktas pagal BPK 388 str. 3 d., kai ikiteisminio tyrimo pareigūnas nutarimu paskiria juridinio asmens atstovą, jei juridinis asmuo paskiria atstovu netinkamą asmenį arba jo visai nepaskiria (2020 m. – 37; 2019 m. – 16; 2018 m. – 19; 2017 m. – 17).

Analizuojant 2021 m. turimus duomenis apie advokatų pakeitimą, iš 9 763 antrinės teisinės pagalbos teikimo atvejų 236 atvejais buvo pakeistas advokatas, teikiantis teisinę pagalbą, kas sudarė 2,42 proc. nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus. Pažymėtina, kad didžioji advokatų pakeitimų dalis yra sąlygota tokių aplinkybių, kurių nėra galimybės numatyti, kontroliuoti ir pan. Pvz., interesų konfliktas (paaiškėja gavus advokatų ar asmenų pranešimus), advokato mirtis, liga, advokatės nėštumo, gimdymo atostogos, sutarčių nutraukimas (ypač tais atvejais, kai advokatas jau yra išbraukiamas iš praktikuojančių advokatų sąrašo arba nusprendžia nutraukti sutartį), advokato atostogos, asmenys proceso eigoje patys pasirenka advokatą. 2020 m. Tarnyba priėmė 387 sprendimus pakeisti advokatą kitu advokatu. Tai sudarė 3,71 proc. nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus. 2019 m. – 5,45 proc. (856 sprendimai); 2018 m. – 4,1 proc. (705 sprendimai); 2017 m. – 3,38 proc. (664 sprendimai), 2016 m. – 3,26 proc. (819 sprendimai); 2015 m. – 3,26 proc. (529 sprendimai).

Advokatų pakeitimo 2021 m. priežastys: advokatų liga (32 sprendimai); interesų konfliktas (60 sprendimų); nutraukta sutartis su Tarnyba (9 sprendimai); advokatės nėštumo, gimdymo atostogos (1); advokato atostogos (11); advokato mirtis (2); advokato ir kliento pozicijų nesuderinamumas (23); advokatas neturi kompetencijos teikti antrinę teisinę pagalbą (5) (dėl tam tikrų aplinkybių ar tam tikrose bylose) ir kita (pvz.: teisinės pagalbos teikimo eigoje pareiškėjas susitaria su privačiu advokatu, kuris pasirašo sutartį teikti antrinę teisinę pagalbą konkrečioje byloje; pareiškėjai pamiršta prašymuose nurodyti kokio advokato pageidauja, nors prieš kreipiantis jau būna su juo pasikonsultavę; advokatas išsiaiškina, kad byla kitame mieste, ir jis atsisako vyksti; atokesniuose regionuose trūkstant advokatų, pareiškėjai dėl sveikatos būklės negali nuvykti pas advokatą ir kt.). Detalesnė informacija 6 – 10 priedų lentelėse.

2021 m. buvo gauti 186 įvairaus pobūdžio skundai (2020 m. gauti 257 skundai; 2019 m. gauti 395 skundai, 2018 m. gauti 326 skundai) dėl advokatų suteiktos (teikiamos) antrinės teisinės pagalbos. Ne visais atvejais asmenų skundai buvo pagrįsti, jog būtų pagrindas spręsti advokato pakeitimo klausimą ir susiję su advokatų veiklos kokybės vertinimu Lietuvos advokatūroje. Pagal 48 pareiškėjų skundus (dėl konfliktinės situacijos, bendros pozicijos neradimo dėl bylos vedimo ir kt.) buvo priimti sprendimai dėl kito advokato paskyrimo. 2021 m. iš visų gautų skundų buvo gauta 12 skundų (2020 m. – 14 skundų), susijusių su veiklos kokybe, kas sudaro 0,12 proc. nuo sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą skaičiaus, kurie buvo persiųsti Lietuvos advokatūrai. Iš šios informacijos pastebima įvairių skundų ir pagrįstų skundų dėl advokatų veiklos kokybės mažėjimo tendencija.

Informacija apie skundus dėl advokatų antrinės teisinės pagalbos teikimo nurodyta 8 lentelėje. Pateikti duomenys rodo Tarnybos skyriuose išnagrinėtų skundų skaičiaus ir skundų, persiųstų nagrinėti Lietuvos advokatūrai, skaičiaus pasiskirstymą.

8 lentelė. Išnagrinėtų 2021 m. gautų skundų ir skundų, persiųstų nagrinėti Lietuvos advokatūrai, skaičius

Tarnybos teritoriniai padaliniai	Gauti skundai dėl advokatų teikiamos antrinės teisinės pagalbos		Viso
	Išnagrinėti Tarnybos	Persiūsti Lietuvos advokatūrai	
Vilniaus skyrius	55	3	58
Kauno skyrius	71	8	79
Klaipėdos skyrius	18	1	19
Šiaulių skyrius	30	0	30
Iš viso	174	12	186

2021 m. buvo apskūsti 54 Tarnybos priimti sprendimai (2020 m. – 55; 2019 m. – 58; 2018 m. – 53; 2017 m. – 44). Tai sudaro 0,42 proc. nuo visų 2021 m. priimtų sprendimų skaičiaus.

Pastebėtina, kad iš 54 teismui apskūstų Tarnybos sprendimų 53 bylose pareiškėjų skundai buvo atmesti kaip nepagrįsti. Tai leidžia teigti, kad sprendimai Tarnyboje priimami tinkamai išnagrinėjus prašymus ir įvertinus visas aplinkybes.

2021 m. nebuvo atvejų, kuomet buvo nuspręsta išieškoti antrinės teisinės pagalbos išlaidas iš asmenų, nepagrįstai antrinę teisinę pagalbą gavusių asmenų. 2020 m. buvo 1 atvejis, 2019 m. buvo 3 atvejai, 2018 m. tokių atvejų nebuvo, 2017 m. buvo 1 atvejis.

Tarnybai 2021 m. nereikėjo organizuoti pirminės teisinės pagalbos teikimo, iškilus interesų konfliktui.

2.2. Asmenų, kuriems buvo suteikta antrinė valstybės garantuojama teisinė pagalba, pasiskirstymas

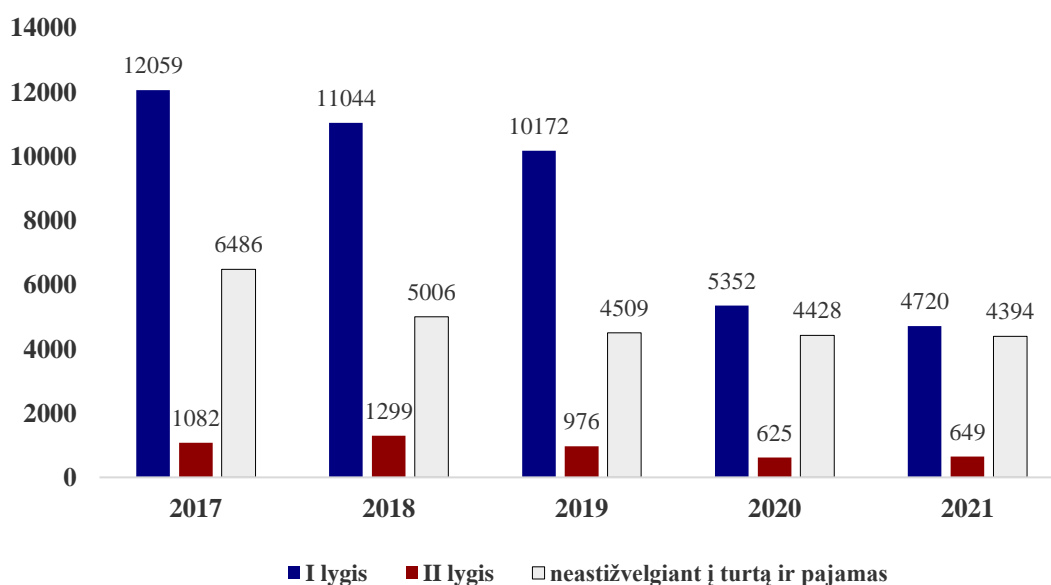
2021 m. buvo priimta 5 369 sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą priimti atsižvelgiant į asmens turtinę padėtį pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus turto ir pajamų lygius antrinei teisei pagalbai gauti ir 4 394 sprendimai – neatsižvelgiant į asmens turimą turtą ir pajamas, vadovaujantis Įstatymo 12 str. nurodytais pagrindais. 2021 m. priimti Tarnybos sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą pasiskirstė taip:

- 4 720 sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas pirmasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro 48,35 proc. nuo visų sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą). Iš visų šių sprendimų 101 atveju asmens turtas ir pajamos neviršijo pirmojo asmens turto ir pajamų lygio, tačiau antrinė teisinė pagalba suteikta valstybei apmokant 30 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų, nes teisinė pagalba jau buvo teikiama dvejose bylose ar vienoje byloje.

- 649 sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatytas antrasis asmens turto ir pajamų lygis (tai sudaro 6,65 proc. nuo visų sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą). Iš visų šių sprendimų 16 atvejų, nors asmens turtas ir pajamos neviršijo antrojo asmens turto ir pajamų lygio, antrinė teisinė pagalba suteikta valstybei apmokant 15 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų, nes teisinė pagalba jau buvo teikiama dvejose bylose ar vienoje byloje.

- 4 394 sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą, kai nustatyti antrinės teisinės pagalbos teikimo neatsižvelgiant į asmens turtinę padėtį pagrindai (tai sudaro 45,0 proc. visų sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą).

10 paveikslas. Priimtų sprendimų teikti antrinę teisinę pagalbą pasiskirstymo pagal turto ir pajamų lygius antrinei teisei pagalbai gauti 2017 – 2021 m. duomenys

9 lentelėje pateikiami duomenys, kaip sprendimai suteikti antrinę teisinę pagalbą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais turto ir pajamų lygiais antrinei teisei pagalbai gauti, 2021 m. pasiskirsto pagal Tarnybos regioninius skyrius. Detalesni duomenys pateikiami 6 – 10 priedų lentelėse.

9 lentelė. Sprendimų suteikti antrinę teisinę pagalbą pasiskirstymas pagal turto ir pajamų lygius antrinei teisei pagalbai gauti

Priimti sprendimai teikti ATP:	I lygis	I lygis (30 proc.)	II lygis	II lygis (15 proc.)	Neatsižvelgiant į turą ir pajamas	Neatsižvelgiant į turą ir pajamas (30 proc.)	Iš viso
Vilniaus skyrius	880	15	117	2	1 297	0	2 311
Kauno skyrius	1571	25	196	3	1 191	0	2 986
Šiaulių skyrius	1 534	44	230	10	1 251	0	3 069
Klaipėdos skyrius	634	17	90	1	654	1	1 394
Iš viso	4 619	101	633	16	4393	1	9 763

2.3. Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius, darbo krūvis, apmokėjimas

2.3.1. Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, skaičius

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013-08-01 įsakymu Nr. 1R-201 patvirtintas 71 advokatas, nuolat teikiantis antrinę teisinę pagalbą.

Pagal su Tarnyba sudarytas sutartis 2021 m. faktiškai dirbo 53 advokatai, nuolat teikiantys antrinę (2012 m. – 68, 2013 m. – 69, 2014 m. – 67 advokatai, 2015 m. – 66, 2016 m. – 61, 2017 m. – 58, 2018 m. – 57, 2019 – 53, 2020 – 54). Iš jų 26 advokatai nuolat teikė antrinę teisinę pagalbą civilinėse ir/ar administracinėse bylose (2011 m. – 32, 2012 – 32, 2013 m. – 32,5, 2014 m. – 33 advokatai, 2015 m. – 32, 2016 m. – 31, 2017 m. – 28, 2018 m. – 27, 2019 m. – 26, 2020 – 26) ir 28 advokatai – baudžiamosiose bylose (2012 m. – 36, 2013 m. – 38, 2014 m. – 34, 2015 m. – 34, 2016 m. – 34, 2017 m. – 28, 2018 m. – 30, 2019 m. – 27 advokatai, 2020 m. – 28). Pažymėtina, kad 2021 m. 1 advokatė neteikė antrinės teisinės pagalbos dėl vaiko auginimo atostogų, su 1 advokatu nutraukta sutartis nuo 2021 m. liepos 1 d.

2021 m. pagal su Tarnyba sudarytas sutartis dirbo 473 advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą. 2020 m. pagal su Tarnyba sudarytas sutartis dirbo 500 advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą (2012 m. – 408, 2013 m. – 416, 2014 m. – 437, 2015 m. – 459, 2016 m. – 469, 2017 m. – 479, 2018 m. – 496).

Pažymėtina, kad didžioji dalis advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą prireikus, teikia antrinę teisinę pagalbą visose ar keliose teisės srityse bei keliose teritorijose.

Pagal teisės sritis, teikti antrinę teisinę pagalbą civilinėse bylose sutartis yra pasirašę 274 advokatai, administracinėse ir administracinio nusižengimo bylose – 225 advokatai, baudžiamosiose bylose – 404 advokatai. Su advokatais, teikiančiais antrinę teisinę pagalbą konstitucinės justicijos bylose, atskiros sutartys nebuvo sudarytos. Tarnyba preziumuoja, jog visi advokatai, su kuriais Tarnyba yra sudariusi sutartis, turi teisę teikti antrinę teisinę pagalbą konstitucinės justicijos bylose.

2021 m. advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, pavedimu, sutikus antrinę teisinę pagalbą gaunančiam asmeniui, antrinę teisinę pagalbą teikė 25 advokatų padėjėjai. Tarnybos Vilniaus

skyriaus veiklos teritorijoje – 3 advokatų padėjėjai, Tarybos Kauno skyriaus veiklos teritorijoje teikė 13 advokatų padėjėjų, Tarybos Šiaulių skyriaus (ir Panevėžio m.) veiklos teritorijoje teikė 8 advokato padėjėjai, Klaipėdos skyriaus veiklos teritorijoje – 1 advokatų padėjėjas.

2021 m. buvo sudarytos 68 sutartys su advokatais dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečioje byloje (2020 m. buvo sudaryta 90 sutarčių; 2019 m. buvo sudaryta 110 sutarčių dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečioje byloje; 2018 m. buvo sudarytos 178 sutartys dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečioje byloje; 2017 m. buvo pasirašytos 164 sutartys dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečioje byloje). Iš 68 sutarčių dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečioje byloje buvo sudaryta 51 sutartis antrinės teisinės pagalbos teikimui civilinėse bylose, 12 sutarčių – baudžiamosiose bylose, 5 sutartys – administracinėse bylose ir administracinio nusižengimo bylose.

2.3.2. Advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

Advokato, prireikus teikiančio antrinę teisinę pagalbą, 2021 m. darbo krūvis vidutiniškai per mėnesį buvo 3,32 bylos. (2020 m. – 4,33 bylos; 2019 m. – 6,36 bylos; 2018 m. – 5,2 bylos, 2017 m. – 6 bylos, 2016 m. – 5 bylos, 2015 m. – 4,90 bylos, 2014 m. – 6,61 bylos). Ataskaitos 1 lentelėje nurodytas apibendrintas bylų pasiskirstymas kiekviename iš Tarybos skyrių. Lentelėje 11 pateikiamas vidutiniškai vienam advokatui tenkantis bylų skaičius 2012 – 2021 m. laikotarpiu.

10 lentelė. Advokatų, prireikus teikiančių ATP, darbo krūvis pagal Tarybos skyrius

	Advokatų, prireikus teikiančių ATP, skaičius	Paskirtų bylų skaičius	Vidutinis vienam advokatui tenkantis bylų skaičius	Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėn.
Vilniaus skyrius	192	4 831	25,16	2,09
Kauno skyrius	139	6 345	45,65	3,8
Šiaulių skyrius	94	5 510	58,62	4,88
Klaipėdos skyrius	48	2 133	44,44	3,7
Iš viso	473	18 819	39,79	3,32

11 lentelė. Advokatų, prireikus teikiančių ATP, darbo krūvis 2012 – 2021 m.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Advokatų, prireikus teikiančių ATP, skaičius	408	416	437	459	469	479	496	501	500	473
Paskirtų bylų, kuriose teikta ATP, skaičius	35 061	31 041	34 676	27 002	28 444	31 731	30 767	38 213	25 991*	18 819*
Advokatų vidutinis darbo krūvis (bylų skaičius) per mėn.	7,16	6,22	6,61	4,90	5	6	5,2	6,36	4,33	3,32

*Pastaba. Į priskirtų bylų skaičių įeina ir advokatų padėjėjams pavestos bylos.

2.3.3. Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvis

2021 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse ir administracinėse bylose teikusių advokatų darbo krūvis (naujų skiriamų bylų) buvo 12 bylų per mėnesį. 2020 m. vidutinis nuolat antrinę teisinę pagalbą civilinėse ir administracinėse bylose teikusių advokatų darbo krūvis taip pat buvo 11 bylų per mėnesį (2017 m. – 13 bylų, 2018 m. – 12 bylų; 2019 m. – 12 bylų).

Ataskaitos 12 lentelėje pateikiamas apibendrintas bylų pasiskirstymas kiekviename Tarnybos skyriuje. 13 lentelėje pateikiamas vidutiniškai vienam advokatui tenkantis bylų skaičius per mėnesį 2012 – 2021 m. laikotarpiu.

12 lentelė. Advokatų, nuolat teikiančių ATP civilinėse bei administracinėse bylose, darbo krūvis pagal Tarnybos skyrius

	Advokatų, nuolat teikiančių ATP civilinėse ir administracinėse bylose, skaičius	Paskirtų bylų skaičius	Vidutinis vienam advokatui tenkantis bylų skaičius	Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėn.
Vilniaus skyrius	7	1031	147	12
Kauno skyrius	5	789	158	13
Klaipėdos skyrius	7	845	121	10
Šiaulių skyrius	6	888	148	12
Iš viso	25	3 553	142	12

13 lentelė. Advokatų, nuolat teikiančių ATP civilinėse ir administracinėse bylose, darbo krūvis 2012 – 2021 m.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Advokatų, nuolat teikiančių ATP civilinėse ir administracinėse bylose, vidutinis darbo krūvis per mėn.	13	13	13	13	13	12	12	11	12

2021 m. advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose, vidutinis darbo krūvis buvo 17 bylų per mėnesį (2020 m. – 21; 2019 m. – 27; 2018 m. – 19 bylų).

Ataskaitos 14 lentelėje pateikiamas apibendrintas baudžiamųjų bylų pasiskirstymas kiekviename Tarnybos skyriuje. 15 lentelėje pateikiamas vidutiniškai vienam advokatui tenkantis baudžiamųjų bylų skaičius per mėnesį 2012 – 2021 metais.

14 lentelė. Advokatų, nuolat teikiančių ATP baudžiamosiose bylose, darbo krūvis pagal Tarnybos skyrius

	Advokatų, nuolat teikiančių ATP baudžiamosiose bylose, skaičius	Paskirtų bylų skaičius	Vidutinis vienam advokatui tenkantis bylų skaičius	Advokatų vidutinis darbo krūvis per mėn.
Vilniaus skyrius	10	1 975	197,5*	17,27
Kauno skyrius	5	1 177	235,4	19,62
Klaipėdos skyrius	3	614	204,7	17,49
Šiaulių skyrius	10	1 978	197,8	15,49
Iš viso	28*	5 744	208,85	17,36

*Pastaba. Nuo 2018-12-03 Šiaulių skyriaus 1 advokatė yra išėjusi vaiko priežiūros atostogų, todėl lentelėje į nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą skaičių ji neįtraukiama. 1 advokatas Vilniuje nutraukė sutartį nuo 2021-07-01. Šio advokato vidutiniškai skiriamų bylų skaičius skaičiuojamas iš 6 mėnesių.

15 lentelė. Advokatų, nuolat teikiančių ATP baudžiamosiose bylose, darbo krūvis 2012–2021 m. laikotarpiu

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Advokatų, nuolat teikiančių ATP baudžiamosiose bylose, vidutinis darbo krūvis per mėn.	22	22	24	23	19	19	19	27	21	17

2.3.4. Advokatų padėjėjams skirtų bylų skaičius

Informacija apie advokatų padėjėjų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo krūvį ir išmokėtą užmokestį už suteiktą antrinę teisinę pagalbą pateikiama 21 priedo lentelėje.

2021 m. advokatų padėjėjams buvo pavesta teikti antrinę teisinę pagalbą 169 bylose: 160 civilinių bylų, 6 baudžiamosiose bylose, 3 administracinėse bylose.

2020 m. advokatų padėjėjams buvo pavesta teikti antrinę teisinę pagalbą 338 bylose: 320 civilinių bylų ir 18 administracinių bylų. 2019 m. advokatų padėjėjams buvo pavesta teikti antrinę teisinę pagalbą 439 bylose: 23 administracinėse, 415 civilinių bylų, 1 baudžiamojoje byloje.

16 lentelėje pateikiamas apibendrintas bylų pasiskirstymas kiekviename Tarnybos skyriuje.

16 lentelė. Advokatų padėjėjų darbo krūvis pagal Tarnybos skyrius

	Advokatų padėjėjų, teikiančių ATP, skaičius	Paskirtų bylų skaičius	Vidutinis vienam advokato padėjėjui tenkantis bylų skaičius
Vilniaus skyrius	3	6	2
Kauno skyrius	13	98	7,54
Klaipėdos skyrius	1	9	9
Šiaulių skyrius	8	56	7
Iš viso	25	169	6,76

2.3.5. Advokatų, sudariusių antrinės teisinės pagalbos teikimo sutartis konkrečioje byloje, skaičius ir jų darbo krūvis

2021 m. sudarytos 68 sutartys su 37 advokatais dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečioje byloje (2020 m. – 90 sutarčių su 44 advokatais; 2019 m. – 110 sutarčių su 48 advokatais; 2018 m. – 178 su 60 advokatų; 2017 m. – 164 su 48 advokatais).

Ataskaitos 17 lentelėje pateikiamas apibendrintas bylų, kuriose antrinę teisinę pagalbą teikė advokatas pagal sutartį, sudarytą konkrečioje byloje, pasiskirstymas kiekviename Tarnybos skyriuje.

17 lentelė. Advokatų, teikiančių ATP konkrečioje byloje, darbo krūvis pagal Tarnybos skyrius

	Advokatų, teikiančių ATP konkrečioje byloje, skaičius	Paskirtų bylų skaičius	Vidutinis vienam advokatui tenkantis bylų skaičius
Vilniaus skyrius	7	14	2,43
Kauno skyrius	11	20	1,82
Klaipėdos skyrius	11	17	1,54
Šiaulių skyrius	8	17	2,13
Iš viso	37	68	1,84

2021 m. daugiausia visų kategorijų bylose antrinę teisinę pagalbą teikė advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą – 66,77 proc. (iš jų advokatų padėjėjai – 0,9 proc.), advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą – 32,99 proc. ir advokatai, kurie antrinę teisinę pagalbą teikė pagal sutartį konkrečioje byloje – 0,24 proc. bylų.

2021 m. civilinėse bylose antrinę teisinę pagalbą teikė advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą – 56,54 proc. (iš jų advokatų padėjėjai – 3,6 proc.), advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą – 42,82 proc. ir advokatai, kurie antrinę teisinę pagalbą teikė pagal sutartį konkrečioje civilinėje byloje – 0,64 proc. bylų.

2021 m. administracinėse, administracinio nusižengimo bylose bei kitose bylose (tarptautinėse) antrinę teisinę pagalbą teikė advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą – 75,75 proc. (iš jų advokatų padėjėjai – 0,66 proc.), advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą – 23,41 proc. ir advokatai, kurie antrinę teisinę pagalbą teikė pagal sutartį konkrečioje administracinėje byloje – 0,84 proc. bylų.

2021 m. baudžiamosiose bylose antrinę teisinę pagalbą teikė advokatai, prireikus teikiantys antrinę teisinę pagalbą – 70,66 proc. (iš jų advokatų padėjėjai – 0,04 proc.), advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą – 29,28 proc., advokatai, kurie antrinę teisinę pagalbą teikė pagal sutartį konkrečioje baudžiamosioje byloje – 0,06 proc.

2.4. Apmokėjimas advokatams už suteiktą antrinę teisinę pagalbą

Advokatams, nuolat teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2021 m. apskaičiuota suma – 1 824 475,53 Eur (iš jų 872 857,98 Eur už suteiktą antrinę teisinę pagalbą civilinėse ir administracinėse bei administracinių nusižengimų bylose ir 951 617,55 Eur už suteiktą antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose). Pažymėtina, kad keitėsi advokatų valandinis įkainis iš 16 Eur į 18 Eur (nuo 2020-10-02 iki 2021-11-01) ir iš 18 Eur į 19 Eur (nuo 2021-11-02). Priskaičiuotos sumos 2012 – 2021 metų laikotarpiu pateikiamos ataskaitos 18 lentelėje.

18 lentelė. Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, apmokėjimas (apskaičiuotas užmokestis už atitinkamus metus, Eur)

Metai	Civilinės ir administracinės bylos	Baudžiamosios bylos	Iš viso
2021	872 857,98	951 617,55	1 824 475,53
2020	769 942,08	766 819,78	1 536 761,87
2019	568 251,25	624 492,74	1 192 743,99
2018	651 055,02	695 515,74	1 346 570,76
2017	625 333,93	664 789,09	1 290 123,02
2016	644 670,51	711 860,36	1 356 530,87
2015	677 242,28	742 715,87	1 419 958,10
2014	700 053,58	746 318,52	1 446 372,10
2013	721 766,45	776 358,20	1 498 124,65
2012	678 496,65	757 207,28	1 471 402,38

Advokatams, prireikus ir konkrečioje byloje teikusiems antrinę teisinę pagalbą už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2021 m. mokėtinas užmokesčio dydis – 2 578 883,90 Eur (iš jų 699 444,15 Eur už suteiktą antrinę teisinę pagalbą civilinėse ir administracinėse bylose, 1 879 439,75 Eur už suteiktą antrinę teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose). Detalesnė informacija apie advokatams prireikus ir konkrečioje byloje teikusiems antrinę teisinę pagalbą, mokėtiną užmokestį pateikiama 17 priede.

Pažymėtina, kad 2021 m. priskaičiuotas užmokestis advokatams, teikiantiems antrinę teisinę pagalbą civilinėse ir administracinėse bylose prireikus, lyginant su 2020 m., sumažėjo. Tokį mažėjimą sąlygojo skiriamų bylų kiekis, kadangi sumažėjo kreipimosi atvejų dėl teisinės pagalbos paslaugų suteikimo. 2021 m. priimta 9 763 sprendimai dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo, o 2020 m. – 10 442 sprendimai. Taip pat, sumažėjo parinkimų baudžiamosiose bylose, kai gynėjo ar įgalioto atstovo dalyvavimas yra būtinas. 2021 m. tokių atvejų buvo 18 421, o 2020 m. – 26 102. Be to, atsižvelgiant į tai, kad Tarnyba turi užtikrinti advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, krūvį, pirmiausia šiems advokatams skyrė baudžiamąsias, civilines ir administracines bylas.

Advokatams, prireikus teikusiems antrinę teisinę pagalbą, išmokėtos sumos 2012 – 2021 m. pateikiamos 19 lentelėje.

19 lentelė. Advokatų, prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, apmokėjimas (priskaičiuotas užmokestis už atitinkamus metus, Eur)

Metai	Civilinės ir administracinės bylos	Baudžiamosios bylos	Iš viso
2021	699 444,15	1 879 439,75	2 578 883,90
2020	879 138,34	2 070 009,79	2 949 260,13*
2019	1 276 412,80	2 005 504,19	3 281 916,99
2018	1 279 463,72	2 151 603,42	3 431 067,14
2017	1 141 065,93	1 589 067,66	2 730 133,59
2016	784 054,72	1 293 268,00	2 077 322,72
2015	734 154,08	1 152 748,86	1 886 902,94
2014	883 674,95	1 238 708,51	2 122 383,46
2013	721 766,96	1 221 740,41	1 943 507,36
2012	739 896,42	1 377 622,14	2 143 111,32

*Pastaba. Į šią sumą įeina 112,00 Eur ir už paslaugų teikimą konstitucinės justicijos bylose.

Informacija apie advokatų padėjėjams, teikusiems antrinę teisinę pagalbą, mokėtiną užmokestį pateikiama 16 priede.

Advokatų padėjėjams už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2021 m. mokėtinas užmokesčio dydis buvo 91 244,98 Eur (2020 m. – 145 999,50 Eur; 2019 m. – 176 264,80 Eur; 2018 m. – 157 232,80 Eur; 2017 m. – 116 149,30 Eur; 2016 m. – 59 202,05 Eur), už antrinės teisinės pagalbos teikimą administracinėse ir administracinio nusižengimo bylose – 10 567,08 Eur, civilinėse bylose – 74 517,75 Eur ir baudžiamosiose bylose – 6 160,15 Eur. Vidutinė advokatų padėjėjų vienos bylos kaina 2021 m. – 185,08 Eur.

Nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiantiems advokatams 2021 m. už antrinės teisinės pagalbos teikimą mokėtina suma buvo 1 824 475,53 Eur, 2020 m. už antrinės teisinės pagalbos teikimą mokėtina suma buvo 1 536 761,87 Eur, 2019 m. už antrinės teisinės pagalbos teikimą mokėtina suma 1 192 743,99 Eur.

Advokatams, prireikus ir konkrečioje byloje teikiantiems antrinę teisinę pagalbą, už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2021 m. mokėtina suma sudarė 2 578 883,90 Eur. 2021 m. mokėtina suma advokatams, prireikus teikusiems antrinę teisinę pagalbą, sumažėjo 12,56 proc. palyginus su 2020 m. mokėtina suma.

2021 m. Tarnyba panaudojo 6 328 263,01 Eur Tarnybai skirtų asignavimų. 20 lentelėje pateikiamos Tarnybai skirtų asignavimų ir įsiskolinimo sumos už antrinės teisinės pagalbos teikimą 2012 – 2021 m.

20 lentelė. Panaudoti asignavimai ir įsiskolinimas už ATP teikimą 2012 – 2021 m. Eur

Metai	Panaudoti asignavimai	Įsiskolinimas
2021	6 328 263,01	0
2020	6 572 598,18	0
2019	6 307 794,06	297 000
2018	5 703 995,56	531 680,38
2017	5 434 873,40	0
2016	4 937 227,63	0
2015	5 362 929	0
2014	5 340 014	911 900
2013	4 041 743	1 618 773
2012	4 026 877	977 178

Informacija apie antrinės teisinės pagalbos teikimui užtikrinti gauto finansavimo panaudojimą pateikiama Ataskaitos 18 priede.

2.4.1. Finansavimo pasiskirstymas advokatams, teikiantiems antrinę teisinę pagalbą prireikus ir nuolat pagal veiklos skyrių teritorijas

Daugiausia prašymų dėl užmokesčio apmokėjimo advokatams, teikiantiems antrinę teisinę pagalbą prireikus, gauta Kauno ir Šiaulių (kartu su Panevėžio m.) skyriuose. Daugiausia bylų paskirta nuolat teikiantiems antrinę teisinę pagalbą advokatams Vilniaus ir Šiaulių (kartu su Panevėžio m.) skyrių veiklos teritorijoje.

21 lentelėje pateikiami duomenys apie prašymų/bylų bei išmokėto užmokesčio sumų pasiskirstymą pagal skyrių veiklos teritorijas.

2021 m. antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato vidutinė vienos civilinės ar administracinės bylos kaina buvo 206,51 Eur (2020 m. – 192,42 Eur, 2019 m. – 137,18 Eur, 2018 m. – 136,36 Eur), vienos baudžiamosios bylos kaina – 158,46 Eur (2020 m. – 112,61 Eur, 2019 m. – 77,08 Eur, 2018 m. – 111,56 Eur). 2021 m. pavedimų advokatams teikti antrinę teisinę pagalbą konstitucinės justicijos bylose nebuvo. 2020 m. vienos konstitucinės justicijos bylos kaina – 112,00 Eur.

Informacija apie advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą ir dalyvaujančių antrinės teisinės pagalbos teikimo sistemoje, vidutinę 1 baudžiamosios ir civilinės ar administracinės bylos kainą, pateikiama 22 lentelėje.

21 lentelė. Civilinėse, administracinėse, administracinių nusižengimų, baudžiamosiose bylose išmokėtų sumų pasiskirstymas

Civilinėse, administracinėse ir administracinių nusižengimų bylose (advokatams, teikiantiems prirėikus)						
	Vilniaus skyrius	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Šiaulių skyrius (Panevėžio m.)	Iš viso
Prašymų išmokėti užmokestį už suteiktą ATP skaičius	902	1443	387	906	542	4 180
Priskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą*	111 761,12	257 954,27	68 546,10	174 656,48	86 526,18	699 444,15

Baudžiamosiose bylose (advokatams, teikiantiems prirėikus)						
	Vilniaus skyrius	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Šiaulių skyrius (Panevėžio m.)	Iš viso
Prašymų išmokėti užmokestį už suteiktą ATP skaičius	3 498	3 973	1 492	1 243	2 220	12 426
Priskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą	631 823,36	649 651,70	162 510,59	185 945,09	249 509,01	1 879 439,75

Civilinėse, administracinėse ir administracinių nusižengimų bylose (advokatams, teikiantiems nuolat)						
	Vilniaus skyrius	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Šiaulių skyrius (Panevėžio m.)	Iš viso
Bylų skaičius	1031	789	845	428	460	3553
Priskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą	243049,30	175360,07	246511,20	102609,07	105328,34	872857,98

Baudžiamosiose bylose (advokatams, teikiantiems nuolat)						
	Vilniaus skyrius	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Šiaulių skyrius (Panevėžio m.)	Iš viso
Bylų skaičius	1 975	1 177	614	1 509	469	5 744
Priskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą	331153,72	171293,84	105722,78	245592,93	97854,28	951617,55

22 lentelė. Vidutinė advokato, teikiančio antrinę teisinę pagalbą, vienos bylos kaina 2014 – 2021 m.

Metai	Vidutinė civilinės ir administracinės bylos kaina (Eur)	Vidutinė baudžiamosios bylos kaina (Eur)
2021	206,51	158,46
2020	192,42	112,61
2019	137,18	77,08
2018	136,36	111,56
2017	119,71	98,41
2016	107,87	89,85
2015	107,24	72,59
2014	122,21	66,74

2.4.2. Finansavimo pasiskirstymas advokatų padėjėjams pagal skyrių veiklos teritorijas.

2021 m. daugiausia prašymų dėl apmokėjimo gauta Kauno ir Šiaulių (kartu su Panevėžio m.) skyriuose. Taip pat, daugiausia bylų paskirta advokatų padėjėjams Kauno ir Šiaulių (kartu su Panevėžio m.) skyrių veiklos teritorijoje. Advokato padėjėjo, teikiančio antrinę teisinę pagalbą, vidutinė vienos civilinės, administracinės bylos ir administracinių nusižengimų bylos kaina buvo 181,81 Eur, vienos baudžiamosios bylos vidutinė kaina – 212,42 Eur. 26 lentelėje pateikiamas vienos bylos kainos palyginimas atskiruose Tarnybos skyriuose.

25 lentelė. Vidutinė advokato padėjėjo vienos bylos kaina

Civilinės, administracinės ir administracinių nusižengimų bylos						
	Vilniaus skyrius	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Šiaulių skyrius (Panevėžio m.)	Iš viso
Pateiktų prašymų išmokėti užmokestį skaičius	12	262	33	78	83	468
Apskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą	2 291,34	43 545,29	6 468,88	17 894,52	14 884,8	85 084,83

Baudžiamosios bylos						
	Vilniaus skyrius	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Šiaulių skyrius (Panevėžio m.)	Iš viso
Pateiktų prašymų išmokėti užmokestį skaičius	0	11	9	2	7	29
Apskaičiuotas užmokestis už ATP teikimą	0	1 992,43	1 932,38	547,21	1 688,13	6 160,15

26 lentelė. Vidutinė advokato padėjėjo vienos bylos kaina 2016 – 2021 m.

Metai	Vidutinė civilinės ir administracinės bylos kaina (Eur)	Vidutinė baudžiamosios bylos kaina (Eur)
2021	181,81	212,42
2020	187,77	192,41
2019	227,78	163,41
2018	203,72	210,02
2017	112,94	116,46
2016	113,60	149,68

2.5. Tarnybos veikla koordinuojant pirminės teisinės pagalbos teikimą

2021 m., kaip ir 2020 m., Tarnyba negavo iš savivaldybių prašymų organizuoti pirminės teisinės pagalbos teikimą pagal Įstatymo 15 str. 8 d. (kai pareiškėjas pirminės teisinės pagalbos kreipiasi dėl savivaldybės, kurios tarnautojas teikia pirminę teisinę pagalbą, įstaigos veiksmų ar neveikimo, šios savivaldybės tarnautojas informuoja pareiškėją apie galimą interesų konfliktą ir apie tai, kad pareiškėjas dėl pirminės teisinės pagalbos suteikimo gali kreiptis į Tarnybą).

2.5.1. Pirminę ir antrinę teisinę pagalbą teikiančių subjektų bendradarbiavimas vykdant Įstatymo 9 str. 3 d. nustatytą funkciją

2021 m. Tarnyba, siekdama gerinti pirminę teisinę pagalbą teikiančių specialistų kvalifikaciją, nuotoliniu būdu suorganizavo susitikimus su pirminę teisinę pagalbą teikiančiais subjektais apie įstaigos paslaugų teikimą:

- 2021-03-04 nuotolinis susitikimas Tarnybos Klaipėdos skyriaus teritorijoje pirminę teisinę pagalbą teikiančiais asmenims.
- 2021-09-28 nuotolinis susitikimas su Vilniaus skyriaus teritorijoje pirminę teisinę pagalbą teikiančiais specialistais.
- 2021-11-30 Vilniaus ir Šiaulių skyriaus organizuoti nuotoliniai susitikimai su pirminę teisinę pagalbą teikiančiais specialistais iš 18 savivaldybių.
- 2021-12-08 įvyko susitikimas su savivaldybių (Mažeikių r., Telšių r., Akmenės r., Zarasų r., Ignalinos r.) atstovais teikiančias pirminę teisinę pagalbą ir negalėjusiais dalyvauti 2021-11-30 susitikime.
- 2021-12-14 ir 2021-12-16 nuotoliniai susitikimai su Kauno apskrities pirminę teisinę pagalbą teikiančiais specialistais.

2021 m. po susitikimų su savivaldybėmis (2021-03-04, 2021-09-28, 2021-11-30, 2021-12-14) išsiųsta mokomoji informacija/rekomendacijos – skaidrės apie teikiamas paslaugas, klaidas pildant dokumentus dėl paslaugų suteikimo.

2021-12-06 raštu Nr. (1.7Mr)VS-156 „Dėl rekomendacijos teikiant pirminę teisinę pagalbą“ savivaldybėms pateiktos rekomendacijos dėl mediacijos ir antrinės teisinės pagalbos procedūrų įgyvendinimo.

2.6. Tarnybos veikla informuojant gyventojus apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą

2021 m. buvo organizuojami nuotoliniai susitikimai su įvairiomis nevyriausybinėmis organizacijomis, seniūnijomis, pristatant informaciją apie įstaigos paslaugų teikimą ir pasidalinta informacine medžiaga (po susitikimų išsiųsta pristatymo informacija – skaidrės) bei su kitomis suinteresuotomis grupėmis dėl antrinės teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugų teikimo.

- 2021-03-09 nuotolinis susitikimas su Tarnybos Kauno skyriaus veiklos teritorijoje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis (toliau – NVO).
- 2021-05-06 nuotolinis susitikimas su Ukrainos darbo teisių apsaugos centro atstovais.
- 2021-05-27 nuotolinis susitikimas su Tarnybos Vilniaus skyriaus teritorijoje veikiančiomis NVO.
- 2021-06-28 nuotolinis susitikimas su Vilniaus apskrities ikiteisminio tyrimo įstaigų atstovais.
- 2021-06-30 susitikimas su Lietuvos mediatorių rūmų atstovais.
- 2021-06-30 nuotolinis susitikimas su Tarnybos Šiaulių skyriaus veiklos teritorijoje veikiančiomis NVO.
- 2021-09-23 nuotolinis susitikimas su Kauno apskrities seniūnijomis.
- 2021-09-27 nuotolinis susitikimas su Šiaulių apskrities seniūnijomis.
- 2021-10-27 nuotolinis susitikimas su Šiaulių apskrities teritorinių komisariatų bei specializuotų padalinių vadovais.

Informacija buvo nuolat platinama Tarnybos interneto svetainėje ir Facebook paskyroje.

2021 m. Tarnyba parengė ir išplatino lankstinukus bei plakatus apie Tarnybos teikiamas antrinės teisinės pagalbos ir mediacijos paslaugas.

- 2021-05-05 el. lankstinukai Vaiko teisių apsaugos tarnyboms (12).
- 2021-05-05 el. lankstinukai savivaldybėms (60).
- 2021-05-06 el. lankstinukai Tarnybos Kauno skyriaus teritorijos NVO (45).
- 2021-05-20 el. lankstinukai bibliotekoms (58).

Lankstinukų ir plakatų siuntimas savivaldybėms:

- 2021-12-09 Akmenės r. sav.; Alytaus m. sav.; Anykščių r. sav.; Biržų r. sav.; Druskininkų r. sav.; Elektrėnų sav.; Ignalinos r. sav.; Joniškio r. sav.; Kaišiadorių r. sav.; Kėdainių r. sav.; Klaipėdos m. sav.; Klaipėdos r. sav.; Kretingos r. sav.; Kupiškio r. sav.; Lazdijų r. sav.; Marijampolės sav.; Pakruojo r. sav.; Panevėžio m. sav.; Šiaulių r. sav.; Vilkaviškio r. sav.; Vilniaus r. sav.; VšĮ VU teisės klinika; Vilniaus m. sav.; Varėnos r. sav.; Pagėgių r. sav.; Pasvalio r. sav.; Plungės r. sav.; Prienų r. sav.
- 2021-12-16 Kalvarijos sav.; Raseinių r. sav.; Rietavo sav.; Skuodo r. sav.; Šalčininkų r. sav.; Šiaulių m. sav.; Širvintų r. sav.; Švenčionių r. sav.; Trakų r. sav.; Ukmergės r. sav.; Utenos r. sav.; Zarasų r. sav.; Kelmės r. sav.; Palangos m. sav.; Šilalės r. sav.; Šilutės r. sav.; Kauno m. sav.

Tarnyba 2021 metais taip pat parengė ir keletą straipsnių apie paslaugas, kuriuos skelbė įvairiuose portaluose, laikraščiuose.

„MEDIACIJA. KODĖL NAUDINGA JA PASINAUDOTI“

- 2021-05-04 el. portale „Rinkos aikštė“ <https://rinkosaikste.lt/toks-gyvenimas-mediacija-kodel-naudinga-ja-pasinaudoti/>
- „GINČUS SPREŠKIME KITAIP!“
- 2021-10-08 el. portale „Santaka“ <https://www.santaka.info/index.php?sidx=63044>
- 2021-10-09 el. dienraštyje „Atspindžiai“ <https://www.atspindžiai.lt/gincus-spreškime-kitaip>
- 2021-10-11 el. laikraštyje „Naujasis Gėlupis“ <http://www.naujasisgelupis.lt/?p=51428>
- 2021-10-12 laikraštis „Mūsų Ignalina“
- 2021-10-13 laikraštis „Naujasis Gėlupis“
- 2021-10-12 laikraštis „Kupiškėnų mintys“
- 2021-10-16 laikraštis „Pasvalio žinios“
- 2021-10-16 laikraštis „Vienybė“
- 2021-10-23 laikraštis „Švenčionių kraštas“
- 2021-10-23 laikraštis „Kalvotoji Žemaitija“
- 2021-10-26 el. laikraštyje „Alio Jonava“ <http://www.aliojonava.lt/story/4842/gincus-spreškime-kitaip>
- „SU TEISINĖMIS PROBLEMOMIS SUSIDŪRUSIEMS GYVENTOJAMS – VALSTYBĖS SIŪLOMA PAGALBA IR GALIMI SPRENDIMO BŪDAI“
- 2021-12-07 Klaipėdos r. el. laikraštyje „Banga“ <https://gargzdai.lt/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/>
- 2021-12-07 el. laikraštyje „Kalvotoji žemaitija“ <http://www.kalvotoji.lt/2021/12/07/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/> ir Facebook paskyroje
- 2021-12-07 el. laikraštyje „Naujasis Gėlupis“ <http://www.naujasisgelupis.lt/?p=52547>
- 2021-12-07 el. laikraštyje udienu.lt <https://udiena.lt/lietuva/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/>

- 2021-12-07 el. laikraštys „Budai.lt“ <http://budai.lt/teisesauga/45976-su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai>
- 2021-12-07 Šiaulių m. sav. el. puslapyje <https://www.siauliai.lt/lt/news/view/gruodzio-10-oji-zmogaus-teisiu-diena>
- 2021-12-07 Visagino sav. el. puslapyje <https://visaginas.lt/naujienos/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/5469>
- 2021-12-07 Biržų r. sav. el. puslapyje <https://www.birzai.lt/gyventojams/naujienos/35/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai:1596>
- 2021-12-07 el. laikraštys „Šilalės artojas“ <https://www.silales-artojas.lt/naujienos/aktualijos/3934-su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai>
- 2021-12-08 Širvintų r. sav. el. puslapyje <https://www.sirvintos.lt/lt/paslaugos/teisine-pagalba/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/3342>
- 2021-12-08 el. laikraštys „Kupiškėnų mintys“ <http://kmintys.lt/2021/12/08/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/>
- 2021-12-08 Pakruojo r. sav. Juozo Paukšelio viešoji biblioteka <https://www.pakruojis.rvb.lt/naujienos/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/>
- 2021-12-08 el. laikraštys „AINA“ https://aina.lt/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/?fbclid=IwAR1hz5EuLy_2xB69Xzs-l9wjKm46cQ0pg6Z1YfAj4ru_S-Cyp3inn7ciLb4 ir Facebook paskyroje.
- 2021-12-08 el. laikraštys „Santarvė.lt“ <https://www.santarve.lt/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba/>
- 2021-12-09 el. laikraštys „Širvintų kraštas“ <https://www.sirvinta.net/gaisrai-nelaimes-teisetvarka/su-teisinemis-problemomis-susidurusiems-gyventojams-valstybes-siuloma-pagalba-ir-galimi-sprendimo-budai/>
- 2021-12-09 el. laikraštys „Gimtasis Rokiškis“ <https://www.grokiskis.lt/aktualijos/gruodzio-10-oji-zmogaus-teisiu-diena>
- 2021-12-09 el. laikraštys „Kaišiadorių aidai“ <http://www.kaisiadoriuaidai.lt/content/view/2082/7/>
- 2021-12-14 laikraštys „Kaišiadorių aidai“
- el. laikraštys „Elektrėnų žinios“ <http://www.elektrenuzinios.lt/vidurinis-menu-2/naujienos-2-2-4618>

Tarnyboje ir jos skyriuose informacija gyventojams buvo teikiama telefonu, elektroniniu paštu ar asmenims atvykus į Tarnybą. Be to, aktuali informacija asmenims, siekiantiems gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, yra pateikta ir Tarnybos bei jos skyrių patalpose įrengtose atnaujintose skelbimų lentose bei internetiniame puslapyje <https://vgtpt.lrv.lt>.

2.7. Institucijų nuomonė apie Tarnybos ir antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklą

Tarnyba, siekdama išsiaiškinti, kaip teismai, prokuratūros ir ikiteisminio tyrimo institucijos vertina jos ir advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, veiklos palankumą, kokios sritys turėtų būti tobulinamos, kaip gerinti Tarnybos ir koordinatorių veiklą, sudarė galimybę institucijoms pareikšti nuomonę joms pateiktose anketose „Apie Tarnybos ir advokatų veiklos palankumo vertinimą“.

Anketą sudarė klausimai apie advokatų teikiamos antrinės teisinės pagalbos kokybę ir apie Tarnybos bei Tarnybos koordinatorių veiklą. Anketose respondentams buvo suteikta galimybė pareikšti

---

savo nuomonę ir pateikti pasiūlymų. Anketa buvo išplatinta teismams, prokuratūroms ir ikiteisminio tyrimo institucijoms.

Iš viso sulaukta 105 atsakytų anketų iš 46 įstaigų, iš kurių 15 – komisariatų, 21 – teismo, 10 – prokuratūrų. Iš komisariatų sulaukta 24 atsakytų anketų, iš teismų – 45, iš prokuratūros – 36. Vienos institucijos pateikė bendrą nuomonę atskirais klausimais, kitose nuomones išreiškė kiekvienas darbuotojas.

Jeigu iš institucijos buvo gauta daugiau nei viena užpildyta anketa, siekiant nustatyti atskiros institucijos nuomonę, buvo išvestas bendrą jos požiūrį atspindintis atsakymų vidurkis. Analizuojant pasiūlymus, pastabas bei nuomones apie informacijos prieinamumą ir pakankamumą, buvo vertinamas ne institucijos, bet atskirų respondentų pateiktas atsakymas.

2.7.1. Institucijų vertinimas dėl advokatų veiklos kokybės

2.7.1.1. Respondentai, atsakydami į anketos klausimą „*Kaip dažnai Jums savo profesinėje veikloje tenka susidurti, bendradarbiauti su valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančiais advokatais*“, nurodė, kad dažniausiai tenka bendrauti bent kartą per savaitę. Atsakymus į šį klausimą pateikė 105 atstovai iš įvairių institucijų:

- Bent kartą per mėnesį – 34
- Bent kartą per savaitę – 43
- Kiekvieną dieną – 7
- Rečiau nei kartą per mėnesį – 21

2.7.1.2. Apklaustųjų atsakymai į klausimą „*Kokia jūsų nuomonė apie Teisinės pagalbos tarnybą, Tarnybos koordinatorių, valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus, kitus advokatus, jų teikiamų paslaugų kokybę?*“ patvirtina, kad advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, darbo kokybę vertina palankiai. Atsakymai į šį klausimą:

Advokatų, nuolat teikiančių antrinę teisinę pagalbą, veiklos vertinimas:

- Labai blogai – 0
- Blogai – 2
- Patenkinamai – 20
- Gerai – 57
- Labai gerai – 25
- Neatsakė į klausimą – 1

Nepalankiai vertina 1,92 proc. (labai blogai, blogai)

Palankiai vertina 98,08 proc. (patenkinamai, gerai, labai gerai)

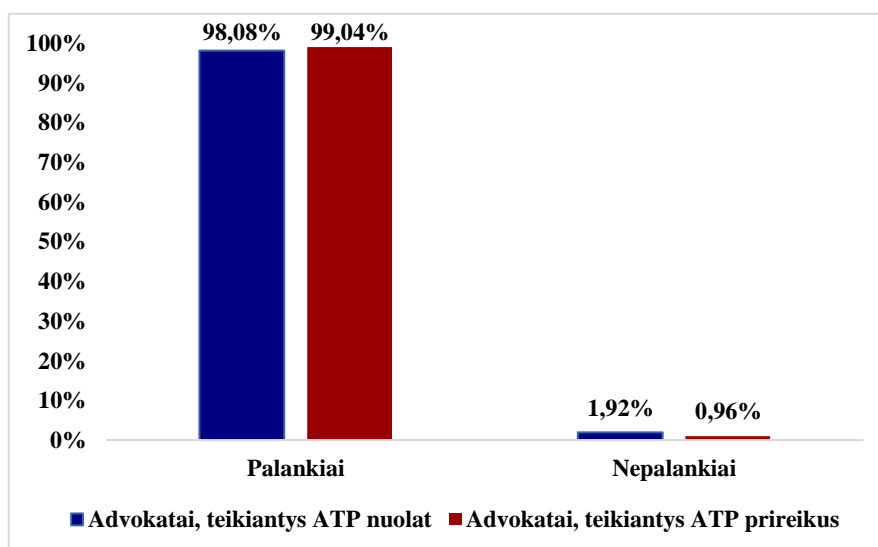
Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą prireikus, veiklos vertinimas:

- Labai blogai – 0
- Blogai – 1
- Patenkinamai – 17
- Gerai – 64
- Labai gerai – 22
- Neatsakė į klausimą – 1

Nepalankiai vertina 0,96 proc. (labai blogai, blogai)

Palankiai vertina 99,04 proc. (patenkinamai, gerai, labai gerai)

11 paveikslas. Advokatų veiklos vertinimas, proc.

2.7.1.3. Dauguma apklaustųjų į klausimą „Gal galėtumėte savo vertinimą pagrįsti, pakomentuoti, remdamiesi konkrečia savo patirtimi“ atsakė (46).

Didžioji dalis atsakiusiųjų į šį klausimą, advokatų veiklą vertino gerai, nurodydami, kad nors advokatai turi mažai laiko susipažinti su byla, tačiau, gilinasi į savo atstovaujамųjų problemas, yra aktyvūs siekiant taikaus sprendimo, yra punctualūs, kviečiami atvyksta laiku (laiku įspėja apie vėlavimus).

Pažymėtina, kad buvo ir neigiamų komentarų vertinant advokatų veiklą, nurodant atvejus, kai advokatas reikalingas skubiai arba, kai reikalingi keli advokatai byloje, o dėl jų užimtumo kitose byloje jie negali atvykti į planuojamus procesinius veiksmus. Keli respondentai taip pat yra pažymėję, kad advokatams trūksta kompetencijos, motyvacijos.

2.7.1.4. Į klausimą „Ar valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiantys advokatai atvyksta tinkamai pasirengę bylai?“ dauguma institucijų atsako teigiamai:

Nuomonė apie advokatų, nuolat ir prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, pasirengimą bylai:

Labai blogai – 1
Blogai – 5
Patenkinamai – 22
Gerai – 62
Labai gerai – 13
Neatsakė – 2

Nepalankiai vertina 5,83 proc. (labai blogai, blogai)

Palankiai vertina 94,17 proc. (patenkinamai, gerai, labai gerai)

Apklaustos į klausimą dėl advokatų tinkamo pasirengimo bylai rezultatai pateikiami 12 paveiksle.

2.7.1.5. Respondentų atsakymai į klausimą „Ar valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiantys advokatai tinkamai atstovauja/gina asmenų interesus?“ patvirtina, kad advokatai, teikiantys antrinę teisinę pagalbą, tinkamai atstovauja/gina asmenų interesus. Atsakymai į klausimą:

Nuomonė apie advokatų, nuolat ir prireikus teikiančių antrinę teisinę pagalbą, asmenų interesų atstovavimą/gynimą:

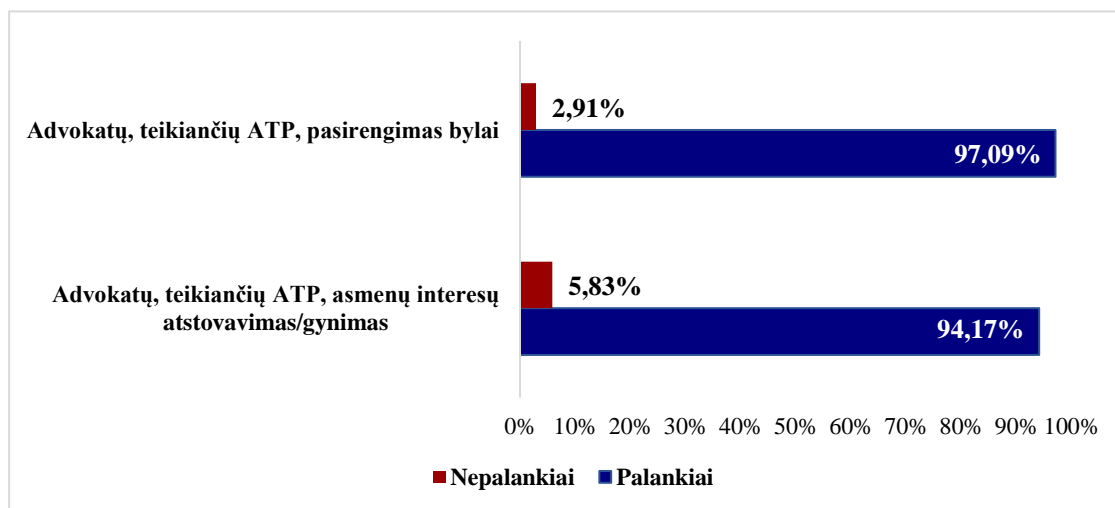
Labai blogai – 1
Blogai – 2
Patenkinamai – 27
Gerai – 58
Labai gerai – 15
Neatsakė – 2

Nepalankiai vertina 2,91 proc. (labai blogai, blogai)

Palankiai vertina 97,09 proc. (patenkinamai, gerai, labai gerai)

Apklausoje į klausimą dėl advokatų tinkamo asmenų interesų atstovavimo/gynimo rezultatai pateikiami 12 paveiksle.

12 paveikslas. Advokatų pasirengimo bylai ir tinkamo asmenų atstovavimo/gynimo vertinimas, proc.

2.7.2. Institucijų vertinimas dėl Tarnybos administracijos ir baudžiamųjų bylų koordinatoriaus veiklos kokybės

2.7.2.1. Apklaustieji, atsakydami į klausimą „Kaip dažnai Jums savo profesinėje veikloje tenka susidurti, bendradarbiauti su Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba?“, nurodo, kad su Tarnyba daugiausia tenka bendrauti rečiau nei kartą per mėnesį. Atsakymai į klausimą:

Bent kartą per mėnesį – 41
Bent kartą per savaitę – 28
Kiekvieną dieną – 4
Rečiau nei kartą per mėnesį – 31
Neatsakė – 1

2.7.2.2. Respondentų atsakymai į klausimą „Kokia jūsų nuomonė apie Teisinės pagalbos tarnybą, Tarnybos koordinatorių, valstybės garantuojamą teisinę pagalbą teikiančius advokatus, kitus advokatus, jų teikiamų paslaugų kokybę?“ patvirtina, kad Tarnybos administracijos ir koordinatorių veikla yra vertinama palankiai. Atsakymai į klausimą:

Tarnybos administracijos veiklos vertinimas:

Labai blogai – 1
Blogai – 1
Patenkinamai – 10
Gerai – 66
Labai gerai – 27
Neatsakė – 0

Nepalankiai vertina 1,90 proc. (labai blogai, blogai)

Palankiai vertina 98,10 proc. (patenkinamai, gerai, labai gerai)

Koordinatoriaus veiklos vertinimas:

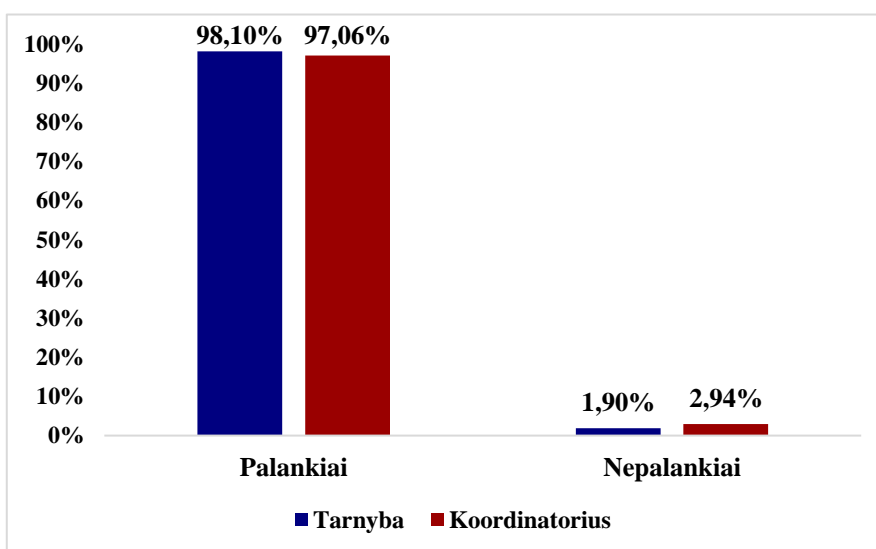
Labai blogai – 2
Blogai – 1
Patenkinamai – 9
Gerai – 62
Labai gerai – 28
Neatsakė – 3

Nepalankiai vertina 2,94 proc. (labai blogai, blogai)

Palankiai vertina 97,06 proc. (patenkinamai, gerai, labai gerai)

Apklausoje į klausimą apie Tarnybos administracijos ir koordinatoriaus veiklos vertinimą rezultatų palyginimas pateikiamas 13 paveiksle.

13 paveikslas. Tarnybos administracijos ir koordinatoriaus veiklos vertinimas, proc.

Apibendrinant apklausos rezultatus darytina išvada, kad dauguma teismų, prokuratūrų ir ikiteisminio tyrimo institucijų Tarnybos administracijos, koordinatorių ir advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, veiklą vertina palankiai.

III. KITŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

3.1. Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo administratoriaus funkcijų vykdymas

---

Tarnyba, dalyvaudama įgyvendinant valstybės politiką smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo srityje:

- vykdo Lietuvos Respublikos teisingumo ministro pavestas Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo administratoriaus funkcijas;
- teikia informaciją gyventojams apie smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo tvarką ir sąlygas.

Tarnyba, vykdydama Nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo administratoriaus funkcijas:

- priima prašymus kompensuoti smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą ir prašymus avansu kompensuoti smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą;
- renka informaciją, reikalingą prašymams kompensuoti smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą ir prašymams avansu kompensuoti smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą nagrinėti;
- pateikia Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai gautus prašymus ir surinktą informaciją.

2021 m. buvo gauta 11 prašymų atlyginti smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą (2020 m. buvo gauta 17 prašymų; 2019 m. – 32 prašymai; 2018 m. – 60 prašymų). Visais atvejais buvo surinkta reikalinga informacija ir persiūsta Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai.

Susitikimuose su visuomene informuojant žmones apie valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, kartu buvo pateikta informacija ir apie galimybę gauti smurtiniu nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą.

3.2. Centrinės institucijos funkcijos pagal tarybos reglamentą (EB) 4/2009 ir 2007 m. Lapkričio 23 d. Hagos konvenciją dėl išlaikymo išieškojimo

---

Siekiant palengvinti išieškojimą iš asmenų, esančių valstybėje, kitoje nei prašantis išlaikymo asmuo, yra priimti valstybes įpareigojantys dokumentai: 2007 m. lapkričio 23 d. Hagos konvencija dėl tarptautinio vaikų ir kitokių šeimos išlaikymo išmokų išieškojimo (toliau – Hagos konvencija) ir 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (toliau – Reglamentas Nr. 4/2009).

2011 m. birželio 18 d. Lietuvoje Respublikoje įsigaliojęs Reglamentas Nr. 4/2009 yra taikomas visose Europos Sąjungos valstybėse narėse po jo įsigaliojimo datos priimtiems sprendimams dėl išlaikymo prievolių, atsirandančių iš šeimos santykių, tėvystės ar motinystės, santuokos ar giminystės. Reglamentas Nr. 4/2009 nustato išlaikymo prievolėms bei teismų sprendimams dėl išlaikymo pareigų taikytinos teisės, tarptautinio teisingumo, kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse priimtų sprendimų vykdymo taisykles, taip pat kompetentingų Europos Sąjungos valstybių narių institucijų bendradarbiavimo su išlaikymo prievolėmis susijusiuose santykiuose tvarką bei numato aktyvų centrinių institucijų bei kompetentingų įstaigų bendradarbiavimą. Visos Europos Sąjungos valstybės narės, išskyrus Danijos Karalystę, yra įsteigusios savo centrinės institucijas.

2012 m. birželio 30 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo papildymo devintuoju skirsniu ir įstatymo priedo papildymo įstatymui, kuris numato Reglamento Nr. 4/2009 ir Hagos konvencijos įgyvendinimo tvarką Lietuvoje, Tarnyba veikia kaip centrinė institucija, atliekanti Reglamente Nr.

4/2009 ir Hagos konvencijoje nustatytas funkcijas, kai pareiškėjų prašymai yra susiję su 21 metų ir vyresnių asmenų išlaikymo prievolėmis, atsirandančiomis dėl šeimos, santuokos, giminystės, tėvystės ar motinystės santykių.

2014 m. rugpjūčio 1 d. visoms Europos Sąjungos valstybėms narėms, taip pat ir Lietuvos Respublikai, įsigaliojo Hagos konvencija, kuri Europos Sąjungos vardu buvo patvirtinta Europos Sąjungos Tarybos 2011 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. 2011/432/ES. Be Europos Sąjungos valstybių narių, šios Konvencijos dalyvės taip pat yra Norvegijos Karalystė, Ukraina, JAV, Turkija, Baltarusija, Kazachstanas, Jungtinė Karalystė ir kt.

Hagos konvencijos taikymo sritis yra siauresnė, palyginti su Reglamento Nr. 4/2009 taikymo apimtimis: Hagos konvencija reglamentuoja tik iš tėvų ir vaikų bei sutuoktinių santykių kylančių prievolių vykdymo išieškojimą. Taip pat pažymėtina, kad kitaip, nei numatyta Reglamente Nr. 4/2009, Hagos konvencija numato aktyvų centrinių institucijų bei kompetentingų įstaigų bendradarbiavimą tik tais atvejais, kai siekiama išlaikymo išieškojimo asmenims iki 21 metų amžiaus. Dėl šios priežasties, pagal Hagos konvenciją, kai siekiama išlaikymo išieškojimo asmenims iki 21 metų amžiaus, Lietuvos Respublikoje veikia viena centrinė institucija – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyrius (toliau – Fondo valdybos Klaipėdos skyrius).

3.2.1. Centrinės institucijos funkcijų vykdymas pagal Reglamentą Nr. 4/2009 ir Hagos konvenciją, kai pareiškėjų prašymai susiję su išlaikymo išieškojimu 21 m. ir vyresniems asmenims

Centrinės institucijos funkcijos apima pagalbą Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims, siekiantiems išieškoti išlaikymą iš ES valstybėse narėse gyvenančių skolininkų, ir pagalbą kitų ES valstybių narių gyventojams, kurie siekia išieškoti išlaikymą iš Lietuvoje gyvenančių skolininkų.

Atlikdama centrinės institucijos funkcijas, Taryba yra įpareigota bendradarbiauti su kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse esančiomis centrinėmis institucijomis ir tokiu būdu padėti išlaikymo kreditoriams bei skolininkams pareikšti savo teises kitoje valstybėje. Centrinės institucijos, palengvindamos asmenų išlaikymo išieškojimo kitoje valstybėje klausimų sprendimą:

- konsultuoja ir padeda užpildyti asmenims, kuriems reikia išlaikymo, prašymus, pataria, kokių reikia papildomų dokumentų, tikrina prašymuose ir dokumentuose nurodytus duomenis;
- priima asmenų prašymus ir persiunčia kitų valstybių centrinėms institucijoms;
- bendradarbiauja ir keičiasi dokumentais bei informacija su kitų šalių centrinėmis institucijomis;
- savo šalyje inicijuoja ir (ar) palengvina reikalingus veiksmus su kitomis institucijomis.

27 lentelė. Centrinės institucijos gauti prašymai pagal Reglamentą Nr. 4/2009

Prašymų pagal Reglamentą Nr. 4/2009 rūšys		Gautų prašymų skaičius 2021 m.
KREDITORIŲ PRAŠYMAI		
Pripažinti ir paskelbti vykdytinu bei vykdyti Europos Sąjungos valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą		0
Vykdyti Europos Sąjungos valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą		3
Priimti teismo sprendimą ar pakeisti anksčiau teismo priimtą sprendimą		0
Prašymas imtis specialiųjų priemonių nustatant skolininko gyvenamąją vietą		0
SKOLININKŲ PRAŠYMAI		
Pripažinti Europos Sąjungos valstybės narės teismo sprendimą, kurio pagrindu stabdomas ankstesnio sprendimo vykdymas		0
Pakeisti Europos Sąjungos valstybės narės teismo anksčiau priimtą sprendimą		0

2021 m. Tarnyba tarpininkavo trijose byloje pagal Reglamentą Nr. 4/2009 padedant Lietuvos Respublikos piliečiams užpildyti privalomas prašymų formas, paruošiant išlaikymo skolos lenteles bei padedant surinkti reikiamus dokumentus, kurie yra būtini kreipiantis į kitą užsienio valstybę dėl Lietuvos teismo sprendimu priteisto išlaikymo lėšų išieškojimo iš kitoje užsienio valstybėje gyvenančio skolininko. Vienas prašymas persiūstas Airijos centrinei institucijai ir vienas prašymas persiūstas Jungtinės Karalystės centrinei institucijai. Vienoje byloje Tarnyba atsisakė persiūsti pareiškėjo dokumentus į Jungtinę Karalystę, kadangi pareiškėjas nepateikė būtinų dokumentų, kurie yra privalomi siunčiant prašymus į kitą užsienio valstybę pagal Reglamentą Nr. 4/2009.

Pažymėtina, kad nors Jungtinei Karalystei 2020 m. sausio 31 d. išstojus iš ES po šios datos priimtų teismų sprendimų vykdymui nėra taikomas Reglamentas Nr. 4/2009, tačiau Jungtinės karalystės centrinė institucija ir toliau tarpininkauja vykdant teismų sprendimus pagal Reglamentą Nr. 4/2009, kurie yra priimti iki Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES.

2021 m. Tarnyba taip pat centrinės institucijos veiklą tęsė pagal 2017–2020 m. gautus pareiškėjų prašymus: bendradarbiauja su kitų šalių centrinėmis institucijomis keičiantis informacija apie nutrūkusias išlaikymo įmokas, bylos nagrinėjimo proceso eigą bei siunčiant atnaujintas išlaikymo skolos lenteles. Iš viso per 2021 m. Tarnyba, kaip centrinė institucija atliko 60 veiksmų bendradarbiaudama su kitų šalių centrinėmis institucijomis bei pareiškėjais.

2021 m. Tarnyba gavo 3 prašymus iš Norvegijos Karalystės dėl pripažinimo ir paskelbimo vykdytinais bei vykdymo Norvegijos Karalystės institucijų priimtus sprendimus dėl vyresnių nei 21 metų amžiaus asmenų. Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Hagos konvencijos 15 str. 1 d. nemokama teisinė pagalba teikiama kreditoriams, kai teikiamas prašymas tik dėl jaunesnio nei 21 metų asmens išlaikymo prievolių, kylančių iš tėvų ir vaikų santykių, Tarnyba Norvegijos Karalystės institucijos pateiktų prašymų netenkino.

Dar viena iš specifinių centrinių institucijų atliekamų funkcijų, numatyta Reglamento Nr. 4/2009 VII sk. 51 str. 2 d. (b) p. ir Hagos konvencijos 6 str. 2 d. (b) p. ir 7 str. 1 d., imtis visų tinkamų priemonių skolininko buvimo vietai nustatyti.

2021 m. Tarnyba gavo 9 prašymus (5 prašymai gauti iš Norvegijos Karalystės ir 4 iš Ukrainos) imtis specialiųjų priemonių skolininko deklaruotai gyvenamajai vietai nustatyti, pagal Hagos konvenciją.

28 lentelė. Centrinės institucijos gauti prašymai pagal Hagos konvenciją

Prašymų pagal Hagos konvenciją rūšys	Gautų prašymų skaičius 2021 m.
KREDITORIŲ PRAŠYMAI	
Pripažinti ir paskelbti vykdytinu bei vykdyti Hagos konvencijos dalyvės priimtą teismo sprendimą	3
Priimti teismo sprendimą prašomojoje valstybėje ar pakeisti anksčiau teismo priimtą sprendimą	0
Prašymas imtis specialiųjų priemonių skolininko gyvenamajai vietai nustatyti	9
SKOLININKŲ PRAŠYMAI	
Pripažinti Hagos konvencijos dalyvės teismo sprendimą, kurio pagrindu stabdomas ankstesnio sprendimo vykdymas	0
Pakeisti Hagos konvencijos dalyvės teismo anksčiau priimtą sprendimą	0

3.2.2. Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimas pagal Reglamentą Nr. 4/2009 ir Hagos konvenciją, kai pareiškėjų prašymai susiję su išlaikymo išieškojimu asmenims iki 21 m.

Kai prašymai susiję su išlaikymo išieškojimu asmenims iki 21 metų, centrinės institucijos funkcijas atlieka Fondo valdybos Klaipėdos skyrius. Jei nagrinėjant Fondo valdybos Klaipėdos skyriuje gautus prašymus iš ES valstybių narių ar Hagos konvencijos šalių paaiškėja, kad reikalinga valstybės garantuojama teisinė pagalba, Fondo valdybos Klaipėdos skyrius kreipiasi į Tarnybą ir ši priima sprendimą teikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą skiriant advokatą arba apmokant vykdomosios bylos administravimo išlaidas pagal Reglamento Nr. 4/2009 46 str. ir Hagos konvencijos 15 str.

2021 m. Tarnyba gavo 49 Fondo valdybos Klaipėdos skyriaus persiūstus kitoje ES valstybėje narėje ar Hagos konvencijai priklausančioje valstybėje gyvenančių pareiškėjų bei kitų valstybių centrinių institucijų, kuriuos siekia susigrąžinti vietoj skolininko sumokėtas išlaikymo išmokas, prašymus suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, skiriant advokatą ar apmokant vykdomosios bylos administravimo išlaidas. Iš jų – 22 prašymai gauti suteikti antrinę teisinę pagalbą apmokant vykdomosios bylos administravimo išlaidas, 18 prašymų dėl kitos valstybės sprendimo pripažinimo vykdytinu ir vykdymo Lietuvos Respublikoje, 8 prašymai dėl išlaikymo nepilnamečiams vaikams priteisimo, gyvenamosios vietos ir bendravimo tvarkos nustatymo.

Pažymėtina, kad 23 atvejais Tarnyba priėmė sprendimus teikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą apmokant vykdomosios bylos administravimo išlaidas, siekiant išieškoti iš skolininko, gyvenančio Lietuvoje, išlaikymo lėšas. 15 atvejų Tarnyba paskyrė advokatą dėl kitos valstybės sprendimo pripažinimo vykdytinu ir vykdymo Lietuvoje, 1 atveju teikė antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, skirdama advokatą siekiant nustatyti nepilnamečiui vaikui tėvystę bei 7 atvejais paskyrė advokatą dėl išlaikymo nepilnamečiui vaikui priteisimo, gyvenamosios vietos ir bendravimo tvarkos nustatymo. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2020 m. sausio 1 d. sprendžiant šeimos ginčus yra būtina pasinaudoti privalomąja mediacija, Tarnyba gavusi kitoje ES valstybėje narėje ar Hagos konvencijai priklausančioje valstybėje gyvenančių pareiškėjų prašymus suteikti antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą kreipiantis į teismą dėl teismo sprendimo priėmimo Lietuvoje, sprendžiant nepilnamečių vaikų išlaikymo, gyvenamosios vietos ir bendravimo tvarkos su nepilnamečiais vaikais nustatymo klausimus bei siekiant pakeisti priimtą teismo sprendimą, prašė centrinės institucijas informuoti, ar esant ginčui, pareiškėjai yra pasinaudoję privalomosios mediacijos procedūra ir jeigu privalomosios mediacijos procedūra nepasinaudoję, Tarnyba informavo apie būtinybę prieš kreipiantis į teismą pasinaudoti privalomąja mediacija. 8 atvejais Tarnyba gavusi prašymus, susijusius su tėvystės nustatymu, išlaikymo nepilnamečiams vaikams priteisimu bei su tuo susijusių klausimų išsprendimu kreipėsi į centrinę instituciją Fondo valdybos Klaipėdos skyrių, prašydama tarpininkauti pateikiant Tarnybai pareiškėjų prašymus dėl privalomosios mediacijos.

Taip pat 2021 m. Tarnyba toliau bendradarbiavo su Fondo valdybos Klaipėdos skyriumi dėl 2015–2020 m. gautų pareiškėjų prašymų iš kitų ES valstybių narių pagal Reglamentą Nr. 4/2009 ir dėl 2020 m. gautų prašymų pagal Hagos konvenciją. Iš viso per 2021 m. Tarnyba atliko 109 veiksmus bendradarbiaudama dėl antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo pagal minėtų rūšių prašymus.

29 lentelė. Antrinės teisinės pagalbos teikimas su tarptautiniu išlaikymo prievolių išieškojimu susijusiose bylose

Antrinės valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimas pagal Reglamentą Nr. 4/2009 ir Hagos konvenciją	Tarnybos priimtų sprendimų skaičius 2021 m. pagal prašymus pagal Reglamentą Nr. 4/2009 ir Hagos konvenciją
Skiriant advokatą kreiptis į Lietuvos teismą dėl sprendimo priėmimo	8
Skiriant advokatą kreiptis į Lietuvos teismą dėl sprendimo pripažinimo vykdytinu	15
Vykdomo procese apmokant antstolio būtinąsias vykdymo išlaidas	23

3.3. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimas tarptautiniuose ginčiuose sprendžiant civilines ir komercines bylas

Tarnyba yra Lietuvos Respublikos institucija, įgaliota priimti iš kitų ES valstybių narių kompetentingų institucijų prašymus suteikti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą sprendžiant civilines ir komercines bylas, ir Lietuvos Respublikos institucija, įgaliota kitų ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms siųsti teisinės pagalbos prašymus.

Tarnyba, vykdydama Įstatymo 30 str. 1 d. nustatytą funkciją atlieka šiuos veiksmus:

- konsultuoja ir padeda užpildyti prašymus, asmenims kuriems reikalinga teisinė pagalba kitoje ES valstybėje, pataria, kokių reikia papildomų dokumentų, tikrina prašymuose ir dokumentuose nurodytus duomenis;
- priima asmenų prašymus ir persiunčia juos kitų ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms;
- priima sprendimus teikti ar atsisakyti teikti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą kai prašymai pateikiami Tarnybai tiesiogiai pareiškėjų, gyvenančių kitose ES valstybėse narėse ar tarpininkaujant kitoms ES valstybių narių kompetentingoms institucijoms;
- padengia valstybės garantuojamos teisinės pagalbos išlaidas, susijusias su teisinės pagalbos prašymo ir asmens teisę gauti teisinę pagalbą įrodančių dokumentų vertimu;
- bendradarbiauja ir keičiasi dokumentais bei informacija su kitų ES valstybių narių kompetentingomis institucijomis.

2021 m. Tarnyba gavo 3 prašymus, persiūstus iš kitų ES valstybių kompetentingų institucijų dėl teisinės pagalbos Lietuvoje suteikimo. 1 prašymas gautas iš Ispanijos ir 2 prašymai iš Nyderlandų Karalystės. 2 atvejais Tarnyba tenkino prašymus ir suteikė valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą bei paskyrė advokatus, o 1 atveju, įvertinusi, kad prašymo reikalavimas nėra teisingas Lietuvoje, atsisakė suteikti teisinę pagalbą. Taip pat, 2021 m. Tarnyba vienoje byloje tarpininkavo persiunčiant Lietuvos Respublikos piliečio prašymą suteikti teisinę pagalbą Vokietijos kompetentingai institucijai.

3.4. Psichologų, padedančių apklausti nepilnamečius vaikus ir kitus specialių poreikių turinčius asmenis, pasitelkimas

---

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018-04-09 nutarimu Nr. 338 patvirtintą Psichologų, pageidaujančių padėti apklausti asmenis baudžiamajame procese, sąrašo administravimo ir apmokėjimo psichologams tvarkos aprašą, Tarnybai yra pavesta sudaryti psichologų, padėsiančių apklausti nepilnamečius vaikus ar kitus specialių poreikių turinčius asmenis baudžiamajame procese, sąrašą ir jį administruoti.

2021 m. psichologų sąrašas buvo nuolat atnaujinamas pasikeitus psichologų kontaktiniams duomenims, naujiems psichologams įsirašius į sąrašą ar pasikeitus kitai informacijai. Psichologo paslaugą padėti apklausti nepilnamečius vaikus ir kitus specialių poreikių turinčius asmenis baudžiamajame procese šiuo metu visoje Lietuvos Respublikoje teikia 137 psichologai (2020 m. – 139 psichologai; 2019 m. – 145 psichologai).

Psichologą savo nuožiūra pasirenka pagal sąrašą skelbiamus duomenis ikiteisminio tyrimo pareigūnas, prokuroras ar teismas ir telefonu arba elektroninių ryšių priemonėmis susisieikia su pasirinktu psichologu. Tarnyba darbo dienomis ir darbo valandomis padeda pasirinkti apklausoje galintį dalyvauti psichologą tik tuomet, kai ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui ar teismui nepavyksta išsikviesti psichologo. Per 2021 m. Tarnyba neparinko nei vieno psichologo.

3.5. Mediacijos paslaugų organizavimo vykdymas

Tarnyba 2021 m. administravo ir privalomosios mediacijos vykdymą tuomet, kai ginčo šalis ar ginčo šalys pageidavo gauti valstybės lėšomis apmokamą mediacijos paslaugą šeimos ginčiuose. 2021 m. Tarnyba taip pat užtikrino valstybės užtikrinamos neteisminės bei teisminės mediacijos paslaugų teikimą.

Tarnyba organizavo mediatorių kvalifikacinius egzaminus, tvarkė Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, parinko ir skyrė mediatorius tiek privalomosios mediacijos, tiek valstybės užtikrinamos neteisminės, tiek teisminės mediacijos paslaugų vykdymui, mokėjo mediatoriams užmokestį už jų suteiktas paslaugas ir vykdė kitas funkcijas, susijusias su mediacija.

2021 m. į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą Tarnyba įrašė 81 naują mediatorių (2020 m. – 173). Per 2021 m. Tarnyba su mediatoriais, įrašytais į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą, sudarė 41 valstybės užtikrinamos neteisminės ir/ar privalomosios mediacijos paslaugų vykdymo sutartį ir 3 sutartys buvo nutrauktos. 6 mediatoriai laikinai susistabdė mediacijos paslaugų teikimo veiklą ir šių mediatorių duomenys nėra skelbiami viešame Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą.

Akcentuotina, kad 2021 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą buvo įsirašę 633 mediatoriai. 2021 m. gruodžio 31 d. su Tarnyba viso buvo sudariusi 274 valstybės užtikrinamos neteisminės ir/ar privalomosios mediacijos paslaugų vykdymo sutartis su mediatoriais.

Tarnyba 2021 m. suorganizavo 9 kvalifikacinius mediatorių egzaminus, kurių metu iš 84 191 asmenų, laikusių mediatorių kvalifikacinį egzaminą, jį išlaikė 45 asmenys, 39 – neišlaikė. 2020 m. buvo suorganizuota 15 kvalifikacinių mediatorių egzaminų, kurių metu iš 191 asmens, laikusių mediatorių kvalifikacinį egzaminą, jį išlaikė 94 asmenys, 97 – neišlaikė.

3.5.1. Valstybės užtikrinama neteisminė mediacija

Pagal Įstatymo 26 str. 1 ir 2 d. valstybės užtikrinamą neteisminę mediaciją gali inicijuoti viena iš šalių arba antrinės teisinės pagalbos teikimo procese advokatas, teikiantis antrinę teisinę pagalbą.

Norintis ginčą spręsti mediacijos būdu asmuo pateikia Tarnybai nustatytos formos prašymą vykdyti mediaciją, kitos ginčo šalies sutikimą spręsti ginčą mediacijos būdu ir teisę gauti antrinę teisinę pagalbą įrodančius dokumentus. Nepateikus šių dokumentų, atsisakoma vykdyti valstybės užtikrinamą neteisminę mediaciją.

Antrinę teisinę pagalbą teikiantis advokatas, įvertinęs konkrečias ginčo, kurį sprendžiant jis teikia antrinę teisinę pagalbą, aplinkybes, gali inicijuoti ginčo sprendimą mediacijos būdu ir pasiūlyti Tarnybai priimti sprendimą dėl mediacijos vykdymo. Advokatas, siūlydamas Tarnybai priimti sprendimą dėl mediacijos vykdymo, turi pateikti Tarnybai abiejų ginčo šalių nustatytos formos sutikimą spręsti ginčą mediacijos būdu.

Per 2021 m. Tarnyboje buvo gautas 1 prašymas dėl valstybės užtikrinamos neteisminės mediacijos paslaugos gavimo ir priimtas 1 sprendimas vykdyti valstybės užtikrinamą neteisminę mediaciją. Iš advokatų vykdyti valstybės užtikrinamą neteisminę mediaciją siūlymų nebuvo gauta. 2020 m. buvo gauti 3 prašymai.

3.5.2. Teisminė mediacija, kai Tarnyba parenka mediatorių (ne teisėją) vykdyti teisminę mediaciją

Tarnyba parenka mediatorių (ne teisėją) vykdyti teisminę mediaciją vadovaujantis Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymu, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 231¹ str. 4 d., Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 79¹ str. 3 d. ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-289 „Dėl Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintais poįstatyminiais teisės aktais. Tarnybai yra pavesta parinkti ir paskirti mediatorius (ne teisėjus) vykdyti teisminę mediaciją civilinėse bylose, administracinėse bylose, kai į Tarnybą dėl mediatoriaus parinkimo ir paskyrimo pranešimu kreipiasi byla nagrinėjantis teismas. Taip pat, kai administraciniai ginčai nagrinėjami ikiteisminėje ginčų nagrinėjimo stadijoje, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 15 str. 4 d. nurodytu atveju, su pranešimu dėl mediatoriaus parinkimo gali kreiptis Lietuvos administracinių ginčų komisija.

Per 2021 m. Tarnyboje buvo gauti 39 teismų pranešimai dėl teisminės mediacijos vykdymo bei mediatorių parinkimo ir priimti 37 sprendimai paskirti mediatorius (ne teisėjus) vykdyti teisminę mediaciją. Per 2020 m. Tarnyboje buvo priimti 79 sprendimai paskirti mediatorius (ne teisėjus) vykdyti teisminę mediaciją.

2021 m. iš vykdytų teisminių mediacijų, apmokamų iš valstybės biudžeto, baigtos 39 teisminės mediacijos bylos, iš kurių 14 mediacijos bylų ginčas baigėsi taikiai.

2020 m. iš vykdytų teisminių mediacijų, apmokamų iš valstybės biudžeto, baigta 41 teisminės mediacijos byla, iš kurių 18 mediacijos bylų ginčas baigėsi taikiai

2021 m. nebuvo gauta pranešimų iš Lietuvos administracinių ginčų komisijos dėl mediatoriaus parinkimo ir paskyrimo administraciniuose ginčiuose.

3.5.3. Tarnybos funkcijos privalomosios mediacijos srityje

Tarnyba administruoja privalomosios mediacijos vykdymą tuomet, kai ginčo šalis ar ginčo šalys pageidauja gauti valstybės lėšomis apmokamą mediacijos paslaugą šeimos ginčiuose. Kai privalomąją mediaciją inicijuoja viena iš ginčo šalių ir mediaciją pageidauja vykdyti valstybės lėšomis, ši ginčo šalis Tarnybai turi pateikti prašymą dėl mediatoriaus skyrimo. Mediatoriaus parinkimas ir paskyrimas vykdomas tada, kai per nustatytą terminą gaunamas kitos ginčo šalies rašytinis sutikimas vykdyti privalomąją mediaciją. Jeigu per nustatytą terminą ginčo šalis neatsako arba išreiškia nesutikimą, tuomet Tarnyba parengia pažymą apie privalomosios mediacijos pabaigą. Tarnybai gavus bendrą šalių prašymą ar gavus kitos ginčo šalies sutikimą vykdyti mediaciją, kai dėl mediacijos vykdymo kreipiasi viena ginčo šalių, toliau vyksta mediatoriaus parinkimo ir skyrimo procedūra.

2021 m. Tarnyba gavo 6 369 prašymus dėl privalomosios mediacijos vykdymo, iš kurių 163 prašymai buvo teikiami bendru ginčo šalių prašymu. 2 838 mediacijos bylose buvo parinkti ir Tarnybos sprendimu paskirti mediatoriai, tai sudaro 44,56 proc. nuo visų gautų asmenų prašymų (2020 m. – 40,52 proc.). 3 217 bylų mediacijos procedūra baigėsi kitai ginčo šaliai nesutikus ar neatsakius per nustatytą terminą ir tai sudaro 50,51 proc. (2020 m. – 50,69 proc.) nuo visų gautų prašymų dėl privalomosios mediacijos vykdymo.

Per 2021 m. pagal Tarnybos priimtus sprendimus buvo baigta 2 900 mediacijų iš kurių 1587 atvejais ginčas pasibaigė taikiai. 2020 m. pagal Tarnybos priimtus sprendimus buvo baigtos 1 983 privalomosios mediacijos bylos. Iš visų 2020 m. baigtų mediacijos bylų 1 045 bylose buvo pasiektas taikus susitarimas. 30 lentelėje pateikiami duomenys apie privalomąją mediaciją.

30 lentelė. Duomenys apie privalomosios mediacijos vykdymą 2020 – 2021 m.

Duomenys apie mediaciją	2020	2021
Gauta viso prašymų dėl privalomosios mediacijos vykdymo	6 789	6 369
Iš visų gautų - bendru šalių prašymu dėl privalomosios mediacijos vykdymo	203	162
Priimta sprendimų dėl mediatoriaus paskyrimo	2 751	2 838
Priimta pažymų dėl privalomosios mediacijos pabaigos (kai nesutiko ar neatsakė per terminą)	3 442	3 217
Baigtų mediacijų pagal Tarnybos paskyrimus	1 983	2 900
Pasibaigusią privalomoje mediacijoje ginčų taikiai	1 045	1 587

Per 2021 m. Tarnybos patalpose vyko 158 privalomosios mediacijos sesijos. Per 2020 m. Tarnybos patalpose vyko 463 privalomosios mediacijos sesijos. Taip pat, 2021 m. Tarnyba, suderinusi su Lietuvoje veikiančiomis bibliotekomis, suorganizavo papildomas patalpas, esant poreikiui, vykdyti privalomos mediacijos paslaugas.

3.5.4. Apmokėjimas už mediacijos paslaugas

Valstybės lėšomis apmokama privalomoji, teisminė mediacija, valstybės užtikrinama neteisminė mediacija gali būti vykdoma iki keturių valandų. Iš valstybės biudžeto lėšų taip pat apmokama už mediatoriaus pasirengimą mediacijai, kuris gali trukti iki vienos valandos, ir mediacijos rezultatų įforminimą, kuris gali trukti iki vienos valandos. Valstybės užtikrinamos neteisminės mediacijos atvejais valstybės lėšomis apmokama mediacija Tarnybos sprendimu gali būti pratęsiama dar iki keturių valandų.

Tarnyba apmoka arba kompensuoja išlaidas, susijusias su valstybės užtikrinama neteisimine, teismine mediacija, privalomąja mediacija tik po to, kai pateikiami šias išlaidas patvirtinantys dokumentai. Išlaidas, susijusias su valstybės užtikrinama neteisimine, teismine mediacija, privalomąja mediacija sudaro dokumentų kopijavimo, įforminimo, vertimo ir panašios išlaidos.

2021 m. už valstybės užtikrinamos neteisminės medicijos paslaugas Tarnyba gavo 1 mediatoriaus prašymą dėl užmokesčio apmokėjimo už valstybės užtikrinamos teisminės medicijos paslaugas Tarnyba gavo 39 mediatorių prašymus dėl užmokesčio apmokėjimo, už valstybės užtikrinamos privalomosios medicijos paslaugas Tarnyba gavo 2900 mediatorių prašymų dėl užmokesčio apmokėjimo. 32 lentelėje pateikiami duomenys apie išmokėtą užmokestį ir kitų išlaidų, susijusių su medicijos paslaugų teikimu, atlyginimą ikiteisminės, teisminės ir privalomosios medicijos atvejais.

32 lentelė. Medicijos paslaugų apmokėjimas (išmokėtas užmokestis už atitinkamus metus, Eur)

Išmokėtas užmokestis už teisminę mediaciją Eur	Išmokėtas užmokestis už privalomąją mediaciją Eur	Išmokėtas užmokestis už neteisminę mediaciją Eur	Viso išmokėtas užmokestis už medicijos paslaugas ir atlygintos kitos išlaidos Eur
3 376,25	253 473,29	90	256 939,54

PRIEDAI